

KRISTENT

Perspektiv

15. ÅRG. NR. 1, 2012

Klagesang - bring alt til Gud

Hvorfor Gud? Hvor længe Gud? Igen og igen lyder der klagesang til Gud i Bibelen. Den viser os, at vi kan være ærlige foran Gud og bringe alt til ham, når lidelsen og modgangen møder os

Side 2

Der, hvor tampen brænder: Hjemme

I det tredje brev i C. S. Lewis' bog Fra Helvedes Blækhud handler om at være tro i de små, dagligdags ting i hverdagen.

Side 7

Bundet af Bibelen?

Føler vi os bundet af Bibelen - og er vores første spørgsmål "hvad siger Skriften"?

Side 12

De rene i hjertet

Hvad betyder det at være ren i hjertet? Vi ser på en Saligprisning, der lover at vi får lov at se Gud.

Side 10

OGSÅ I BLADET...

Vi anmelder Erik Fanøes nye bog: Fra Evighed til Evighed

Side 9

og meget andet....

God læselyst

*Jeg vil ikke holde mine ord tilbage,
Jeg vil tale ud af mit forpinte sind,
klage i min fortvivelse*
Job. 7:11

*Stå op og klag om natten, når vagterne
skifter, udøs dit hjerte som vand for Herrens
ansigt!*
Klagesangene 2:19

*Hvor længe, Herre, skal jeg råbe om hjælp,
uden at du hører, skrigende til dig om vold,
uden at du frelser? Hvorfor lader du mig
opleve uret og ser roligt på ulykken?*
Habakkuk 1:2

Habakkuks fortvivlede råb er blot en af de mange klagesange, som troende i Bibelen sender op til Gud. Job, Jeremias, David og mange andre skreg sig hæse nat og dag - så mange klager bliver lagt foran Gud, at vi nærmest føler os ilde til mode på Guds vegne.

Vi ønsker hurtigt at klappe disse tudefjæs'er på skulderen og minde dem om de mange løfter i Guds Ord, som jo helt modsiger deres hjerters råb.

Gud ser jo ikke roligt på ulykken, som Habakkuk siger. Det ved vi jo. Han er en kærlig Gud, han hader uretten, Gud han hører jo vore bønner. Hvor to eller tre er forsamlede.. osv. osv. Vi har svarene parat til Habakkuk. Kan han ikke bare tage sig sammen og mønstre lidt mere tillid og tro på en nådig og barmhjertig Gud?

Vi er meget hurtige til at citere Jobs teologisk korrekte bøn, da alle ulykker ramler ned over ham: "Herren gav, Her-

ren tog, Herrens navn være lovet".

Se, det er en bøn.

Den kan vi forstå. Med stoisk ro og tilliden til Gud intakt, møder han sine lidelser og accepterer alt fra den almægtige Gud. Og jo, det er et vidunderligt udtryk for Jobs guds frygt, at hans første instinkt er tilbedelse og ydmyg underkastelse. Det er også i den kontekst, vi må læse resten af Jobs bog. Men vi skal ikke - som vi ofte gør - stoppe her. Job er slet ikke kommet rigtig i gang. Han er stadig i granatchok. Resten af Jobs tale indeholder klage efter klage. "Jeg væmmes ved livet; jeg vil give min klage frit løb og tale i min fortvivelse. Jeg vil sige til Gud: Døm mig ikke skyldig, men lad mig vide, hvorfor du fører sag mod mig."

Klagesang synes for os ofte som det modsatte af tro - disse råb stritter imod vore pietistiske og stuerene bønner. Klagesangen synes at cementere tvivlen og fastholde os i et ukorrekt negativt billede af Gud. Men vore forestillinger er blot et udtryk for, hvor fremmed klagesangen er for os som kristne. Når vi står midt i lidelsen, så har vi ofte ikke noget sprog, når vi nærmer os Gud. Vore ordentlige bønner, vi har fremsagt gennem et helt liv, slår ikke an. For de er ikke et udtryk for, hvad der gemmer sig dybt inde i vore hjerter midt i en troskrise eller i dyb sorg. Vi beder facaden, men vi har aldrig rigtig lært at udøse vort hjerte for Gud. Det er her, at Bibelen gennem salmisterne og profeternes hudløst ærlige råb kan hjælpe os.

1. Klagesang lærer os at acceptere troens paradokser

Hvordan reagerer vi, når vore troserfaringer ikke matcher de mange troserklæringer, der forkynnder en Gud, som altid lytter, altid leder, altid styrker, altid hjælper, altid er nær? Når Gud føles fjern, når løfterne syntes fjerne, når vi ikke finder trøst i Ordet?

Der må være noget galt med os, ikke sandt. Fejlen må ligge et eller andet sted hos os, siden vi ikke kan mønstre et overskudsagtigt åndeligt liv. Måske synd i vores liv, manglende disciplin eller hvad ved jeg. Det må kunne fikses ved at bede lidt mere ihærdigt, læse lidt mere i Bibelen.

Her opstår der en konflikt i vort trosliv, vi har meget svært ved at være åben og ærlige omkring. Men skal vi være ærlige, så er det noget, vi alle kender til. I Bibelen bliver der sat ord på disse oplevede paradokser. De bliver ikke skubbet væk eller ignoreret eller bortforklaret.

Salme 89 begynder positivt at erklære: "Om Herrens store godhed vil jeg synge for evigt". Salmisten opremser Guds trofasthed indtil vers 38. Så står der pludseligt: "Men du har forstødt din salvede, forkastet ham i din vrede.....Hvor længe vil du dog skjule dig, Herre?".

Stilskiftet er chokerende. Vi kan synge den lange indledning til vore gudstjenester, men prøv at sætte sang og musik på sidste del af salmen? Vi flygter ofte fra paradokserne, ignorerer eller bortforklarer troskrisen - vi ønsker en Gud, der altid giver mening og som vi kan

kontrollere - men salmisten går lige i kødet på dilemmaet: "Du har været trofast, Herre. Hvorfor skjuler du dig nu?". Salmisten udøser sit hjerte, det han erfarer lige nu, bringer han frem for Gud.

2. Klagesang er dybest set tillid til Gud

Bibelsk klagesang sker altid foran Gud, til Gud og forudsætter at han kan hjælpe. Det er ikke blot en ventil for vore følelser, men altid et ydmygt råb om hjælp. I ensomhed, skam, anger eller sorg. Klagesangen går dybere end bare klynkeri, den ønsker virkelig at forstå Guds hjerte, klagesang er smerte, fortvivlelse, der bevæger sig mod Gud. Klagesangen siger: "Jeg har desperat behov for dig nu - jeg kan ikke leve lige nu i dette mørke, Gud, giv mig mere perspektiv over mit liv, løft mig ud af dette åndelige mørke, hvorfor er du der ikke, Gud? Lad mig mærke dig nu, lige nu. Jeg længes efter at erfare din nåde".

Sådan en klagesang åbenbarer en rå nerve af tillid, en robust tro, en dyb ærefrygt, der kommer til Gud på trods af alt det, der i mørket modsiger Guds eksistens, Guds nærvær, Guds nåde. En tro, der dybest set siger, at Gud betyder alt - Hans nærvær gør forskellen, at opleve ham gør hele forskellen. Når Gud er der, så bliver alt forvandlet.

På den måde skærer den også igennem alt det useriøse, overfladiske og henslægte i vort trosliv, hvor vi er ligeglade med, at Jesus ikke er så kær for os, som for 10 år siden, hvor vi ikke foran Gud får bearbejdet vor sorg, hvor vi ignorerer vores stigende tvivl på Gud og Guds Ord og lader som om, det hele egentlig er OK, mens vi langsomt driver ud i ligegyldighed, ubekymrethed og måske ender med at blive så skuffet over Gud, at vi forlader troen.

3. Frihed til at være sig selv foran Gud

Gud har altid søgt at være i dialog med sin skabning. Det er ikke bare envejs-kommunikation, en Gud, der taler fra Himlen - nej, han ønsker at være sammen med os - det var det, tabernaklet og templet handlede om. En Gud, der kommer nær - Gud blev kød og kom som et menneske, Jesus, Immanuel, Gud med os, han sender Helligånden for at tage bolig i os.

Gud ønsker, at vi kommer som tillidsfulde børn til ham - kommer med alt til ham - at vi "i alle forhold" bringer vore

ønsker "frem for Gud" (Fil. 4:4). Ikke kun når vi er glade og fulde af tro og vished, men også når vi ikke kan mønstre nogen tro og nogen vished.

Den Almægtige og Hellige Gud er også vores ven og Jesus vor broder - vi må komme med ærefrygt, men vi også komme som vi er, og ikke tro, at vi kan skjule noget for Gud, at Gud på en eller anden måde bliver chokeret over de ting, der fylder os og frustrerer os. Hvis vi er fyldt af vrede mod Gud over nogle ting i vort liv, så nytter det intet at lade som ingenting. Gud kender vort hjerte langt bedre end vi selv gør.

Jobs venner var fyldt med teologisk tænkning om lidelsens problem - de talte meget om Gud - men Job talte til Gud, krængede sin sjæl ud over for Gud. Vennerne blev chokerede og prøvede at irettesætte ham og hans uærbødige vrælen. Men til sidst sagde Gud til disse "venner": I har ikke talt sandt om mig, sådan som min tjener Job har gjort".

Det er nåde, vidunderlig nåde, at Gud har inkluderet alle disse klagesange i Bibelen - Herren ved, hvordan vi taler og beder og tænker, når vi er desperate. Gud censurerede ikke disse bønner ud, fordi de ikke var stuerene, Gud sagde ikke "Jeg vil da ikke identificere mig med mennesker, der taler på sådan en måde, så respektløst". Nej, det er en rummelig Gud, der har ladet disse klager stå der. Også for at fortælle os, at det er OK at bede bønner som disse.

4. Forskel på klagesang og klynkeri

Det kan måske undertiden være svært at skelne mellem selvoptaget klynkeri og så ærlig klagesang foran Gud. Israelitternes jamrede til Gud under slavearbejdet i Egypten - og Gud hørte på dem og førte dem ud af Egypten. Men i ørkenen blev deres klager ved og forvandlede sig til knurren mod Gud.

De holdt op med at lytte til Gud og havde ingen interesse i at bøje sig for Guds ledelse, selv om han opfyldte deres bønner. Som et lille barn, helt opslugt af sin egen egoistiske dagsorden, der bare skriger og skriger uden at ænse noget andet end den is han ikke kan få lige nu.

Forskellen er hjertets grundlæggende indstilling til Gud. "I beder og får alligevel intet, fordi I beder dårligt, kun for at ødsle det bort i jeres lyster", skriver Jakob advarende (Jak. 4:3). Man kan komme til Gud fyldt med en egoistisk

kræve-mentalitet, hvor man bruger Gud som en slags slikautomat, der skal tilfredsstille alle ens behov lige nu. Hjertet er på ingen måde fyldt af tak, lovprisning og der er ingen ydmyg ærefrygt for Gud.

Det er interessant at studere Salmernes Bog - den er jo fyldt med "klagesange". Men i alle salmer hvor der er "klagesang" er der også en eller anden form for taksigelse og lovprisning af Gud (alle på nær Salme 88 - den mørkeste af alle Salmernes). Ja, ofte ender klagesangen ud i en eller anden fastere overbevisning om at Gud vil hjælpe eller har hjulpet.

5. Lovsange som klagesange

En af vore mest elskede salmer "Hil dig, Frelser og Forsoner" er ret besat en stærk klagesang. Den begynder med en lovprisning af Frelseren på korset, men vender sig så til det hjerte, der forbliver koldt og upåvirket over for Guds kærlighed i Jesu død på korset.

*Ak! nu føler jeg til fulde
hjertets hårdhed, hjertets kulde.*

Jo, siger Grundtvig - jeg tror det: I Jesu lidelse på korset er svaret - dette budskab, denne virkelighed, dette faktum er "mægtigt til hver sten at vælte, til isbjerge selv at smelte, til at tvætte hjertet rent". Men mit hjerte forbliver koldt, hårdt. Disse store sandheder varmer slet ikke mit hjerte, der er ingen trøst for mig her. Hvorfor, Gud? Kontrast, dilemma, troskrise, klagesang, paradoks. Og så kommer Grundtvigs klagebøn:

*Derfor beder jeg med tårer:
Led den ind i mine årer,
floden, som kan klippe vælte,
floden, som kan isbjerg smelte,
som kan blodskyld tvætte af!*

Vi har mere end nogensinde brug for at synge salmer og lovsange, der udtrykker flere dimensioner af vore trosoplevelser. Ikke kun når vi er glade og overbeviste og ubekymrede - men også - og især vil jeg sige - når vi er tvivlende, desperate, følelseskolde, vrede og fyldt med gråd.

Vi har brug for at lære det sprog, som klagesangene er fyldt af, så vi også kan sætte ord på det, vi oplever i en troskrise.

I de næste artikler vil jeg se mere konkret på nogle af de klagesange, der findes i Bibelen.

Usikkerhed og frygt

Hvor er vi på vej hen?

Hvor er vi på vej hen? Er der lys forude, har vi noget håb?

Når jeg skriver "vi", mener jeg "menneskeheden" i almindelighed, og især det europæiske menneske, ikke danskeren i særdeleshed.

Er vi ude af den økonomiske krise, eller er vi på vej mod en ny? Hvordan vil det gå med EU, med euroen? med Afghanistan efter 2014, med Iran; vil det lykkes Iran at få en atombombe, og vil det bruge den? hvad med "det arabiske forår"? hvad med Israel og den voksende modstand mod Israel? hvad med det amerikanske præsidentvalg? hvad med folkestyret og den sociale udvikling i Danmark? hvad med kirkekampen?

Spørgsmålene, usikkerheden, utrygheden, de manglende svar på flere og flere af tidens spørgsmål er uendelige.

Men der er ét spørgsmål, som er vigtigere, end alle disse: Er der noget, som står fast og står evigt fast? Og tør vi længere besvare det spørgsmål?

Den kendte sang fra årene omkring sidste verdenskrig med dens mange livstunge spørgsmål og dens svar i det sigende omkvæd, at "Det blæser i vinden" er vel så aktuelt som nogensinde. Sandheden er vel, at vi ikke ønsker svar. Vi ønsker nok tryghed, vi ønsker kontrol, vi ønsker helbred, et langt liv, lykke og selvudfoldelse, men hvad med sandhed? ønsker vi den? Sandheden har det jo med at være konfronterende, ubehagelig og at

Af Louis Nielsen

kunne volde smerte. Når så "sandhedens time" kommer, flygter vi ind i en ny illusion, en ny livsløgn. Bibelen giver os flere eksempler på det.

Men virkeligheden kan blive så ubehagelig, at der ikke er flere "løgneskjule", vi kan gemme os i, så grum, at vi måske begynder at erkende sandheden.

Krisen sydpå

Grækenland lige nu er økonomisk, åndeligt, demokratisk, socialt og medmenneskeligt i så alvorlig en krise, at mange taler om "en fremtid uden håb". Og det er især unge mennesker, som tænker og føler sådan. Det gør det ekstra foruroligende. Og det er ikke kun i Grækenland, at unge mennesker tænker og føler sådan, men også i Spanien, i Portugal, i Italien, ja sågar også i Frankrig.

Som danskere har vi nok svært med at følge denne tankegang, for dels har vi som folk i årtier nu nydt en "særlig beskyttelse", "Forsynet" har været usædvanlig mild mod os, og vi er "fødte optimister", måske kommer ordet "jubel-optimist" nærmere sandheden.

Som kristne har vi al mulig grund til at føle medlidenhed med vore hårdtrampede EU-medborgere i de nævnte lande

og inddrage dem mere i vore bønner. Skadefryd må altid være langt fra os, også bagklogskab. Tror vi på Bibelens ord, kan disse ting ikke komme bag på os. Bibelen har altid advaret os mod at stole på vor egen visdom, stole på afguderne, og den har tydeligt fortalt os, at verdens løfter er tomme, at gudløshed aldrig kan føre til fred, at verden er "en verden uden håb", at usikkerhed er et livsvilkår i en falden verden. Tragedien er, at vi kender alle disse bibelord, men at vi næppe tager dem alvorligt.

Lær os visdom

"Lær os visdom i hjertets løndom" bad den gudsmand Moses. Den visdom, som er guds frygtens inderste væsen, behøver vi mere end nogensinde, hvis vi skal gøre os håb om at styre vort skib op imod storm og bølger og mellem farlige skær. Livet er usikkert - og har altid været det - og det, som er sket disse senere år, er, at vi er vendt tilbage til normaltilstanden. Igen giver det god mening med Kingo at bede og synge:

*"Lad da min lod og min lykke kun falde,
hvordan min Gud og min Herre han vil,
lad kun avind udøse sin galde,
lad kun og verden fulddrive sit spil!
Sorrig skal dø,
saligheds frø
blomstre på Himmerigs dejlige ø".*

Indimellem kan man føle en inderlig forstemthed, når man følger forskellige debatter, og ikke mindst kirkelige debatter. Man fristes svært til at stå af, trække sig, sige til sig selv: "Det her vedkommer ikke dig", "du udretter ikke noget ved at tilkendegive din mening" sige med salmisten: "Gid jeg havde vinger som duen, så ville jeg flyve bort og finde et bosted. Jeg ville flygte langt bort og slå mig ned i ørkenen. Jeg ville skynde mig og finde ly for den rasende storm, for uvejret" (Sl 55:7-9).

Som kristne skylder vi vel altid vore medmennesker at bede for dem; vi skylder også at bekæmpe vort snæversyn og vore hjerters selvretfærdighed og selvgjorte hellighed, og så må vi altid huske Guds store tålmodighed med mennesker og hans vilje til at se alle bragt til erkendelse af sandheden.

Selvfølgelig må vi også, når det gælder evangeliet være rede til at prædike det i tide og utide. Kynisme og bitterhed må heller aldrig få adgang til vort sind. Men så er det også sandt, at der er "en tid til at tale og en tid til at tie". Sommetider svækker vi sandhedens sag ved at tale for meget og til sidst gider folk ikke høre os og har for længst truffet deres afgørelse.

Denne afvejning kræver selvfølgelig mere visdom end den, som vi har som mennesker, visdommen "ovenfra", Guds visdom, som Han ved sin Ånd har givet os adgang til. Så lad os søge den visdom og gøre brug af den med den frihed, den også giver os.

Vielse af homoseksuelle

Gud taler, han sender sine profeter, han advarer og appellerer til os om at lytte. Stundom truer han også. Alt det kan vi finde i Bibelen. Og der påhviler os det ansvar at lytte og rette ind, og gør vi det ikke, er vi også blevet advaret om konsekvenserne. Men Gud bliver ikke ved med at advare. En dag "overgiver" (prisgiver) han os måske til vore valg og beslutninger, en dag trækker han måske sit ord tilbage og lader os opleve den tomhed, som så kommer til at råde i landet.

Vi ved naturligvis aldrig, hvornår den grænse er nået, men Bibelen fortæller os, at den er der. Måske er vi nået dertil med homodebatten. I årevis nu er der blevet advaret, debateret og anført mange saglige, gode, menneskelige argumenter

mod ægteskab mellem to personer af samme køn, men kun meget få har taget notits, og folkeviljen synes nu styret ind på den vej, at det er det eneste saliggørende, at loven gennemføres, og det uanset om kirken måtte synes det ene eller det andet.

Nu er vi så havnet der, hvor loven er blevet gennemført. Og et kan vi være sikker på, det standser ikke med det. Ikke længere er vi bare dér, hvor det hele begyndte, hvor det handler om partnerskab mellem to mænd eller to kvinder, nej nu tales der om ægteskab og om nærmest at ophæve ægteskabet ved at gøre det kønsneutralt og dermed dybest set tømme det for mening og indhold.

Vi begræder den udvikling, men må også samtidig erkende, at vi ikke kan vende udviklingen. Paulus siger, at "for den slags synders skyld kommer Guds vrede". Det, må vi nu vente, vil ske. Men selvom vi måske opgiver den direkte kamp og konfrontation med menigmand, politikere, præster og biskopper, opgiver vi ikke at forkynde evangeliet og kalde mennesker til tro og omvendelse.

Tværtimod må vi bede om, at kirken vil oplive og styrke sit engagement på den front. Ved at kalde mennesker til tro på Jesus kalder vi også til efterfølgelse af Jesus og til lydighed mod hans bud, også hans bud om ægteskab og hvad ægteskabet står for, og hvad ægteskabelig kærlighed er.

Det er også til at blive dybt bedrøvet, om ikke ligefrem fortvivlet, når man har læst flere af de mange indlæg i "homodebatten", som er fremkommet i bladene. Argumenterne, om man da kan kalde dem det, har været vilkårlige og båret frem mere af postmodernistisk tænkning og politisk korrekthed end af indsigt i Bibelen og af loyalitetsfølelse over for kirkens liv og lære gennem generationer. Arrogance og bedrøvelighed har også været ånden i flere af dem. Skældsord og beskyldninger mod anderledes tænkende har heller ikke manglet.

Vi skal være tilbageholdende med at se Djævelen og hans horder af dæmoner bag alt, hvad der sker af onde og nedbrydende ting i verden, Alligevel er det vanskeligt i den nuværende propaganda ikke at se Helvedes kræfter røre sig, selv mellem mennesker af god vilje, der taler om næstekærlighed.

Hvad vi nu end må mene om det, så vidner Bibelen om, at den slags sker, især

når mennesker gør oprør mod Gud og undertrykker hans sandhed.

Det har været direkte chokerende at opdage, hvor lidt respekt der står om Bibelen i kirken i dag. Bibelens ord vejer kun tungt, når vi synes de skal veje tungt, ellers ikke. Mennesketanker har sejret og indtager nu overhøjheden over "det, som står skrevet", og det til trods for Jesu dybe ydmyghed og indordnen sig "det, som står skrevet". Det er også blevet en særdeles sjælden og overset blomst i Herrens have, at her "tages mennesketanker til fange" og gøres til "en lydig fange hos Kristus" (2 Kor 10:3-6).

Forgæves forsøgte man at få det, som stod i Bibelen til at passe med det, man ville tro; nu erkender man det frugtesløse heri og vælger i stedet frimodigt at gøre sig klogere end Guds ord og sætte sin egen myndighed over Bibelens.

Med det er man på særdeles tynd is, og før eller siden drukner man.

Midt i debatten dukker også de mest besynderlige påstande og sammenligninger op. Som f.eks. at de, som er imod homovielser, har en nazistisk ideologi, eller man sammenligner det at tale om og forsøge at praktisere og efterleve en kristen etik med sharia i Islam.

Nej til lovløshed

Det er sandt, at kristendommen ikke er en lovreligion. Helt klart og uden modsigelse "frelses vi ved tro og uden lovgerninger". Men det betyder ikke, at kristendommen anerkender lovløshed og leder til lovløshed.

Helt klart taler den om et forvandlet liv, og et førhen og et nu, om noget, vi engang var og noget vi er nu. Før var vi syndens trælle, men nu er vi blevet befriet fra synden og er blevet trælle for retfærdigheden. Læs Paulus' omhyggelige argumentation for det forvandlede liv i Rom 6:15-23.

I Kristus er vi løste fra loven, og Gud ske tak og lov for det, men vi er ikke lovløse, og vi kan ikke bare leve livet, som vi nu lyster. Guds lov og vilje spiller stadig en vigtig rolle for os, ikke som frelsesmiddel og som retfærdighed over for Gud, men som vejledning og hjælp til livet. "Jeg er fri og uafhængig af alle", siger Paulus, men samtidig begrænser han og disciplinerer han sin frihed i tjeneste for andre. "For dem, der lever under loven, er jeg blevet som en, der

Antisemitisme er ikke kun et spørgsmål om uvilje og fordomme mod jøder. Der er stærkere og mere skjulte kræfter på færde her, kræfter, som vi forbinder med Djævelens modstand og had mod Israel, fordi det er udvalgt som Guds folk.

står under loven, for at vinde dem, selv om jeg ikke er under loven. For dem, der er uden lov, er jeg blevet som en uden lov, for at vinde dem, selv om jeg ikke er uden Guds lov, men er under Kristi lov” (1 Kor 9:19-23).

Kristne forfulgt

I Mellemøsten har man i nogle af dens lande oplevet det, man har kaldt “det arabiske forår”. Det er blevet hilst med stor glæde i flere af landene i Europa, fordi oprøret her er blevet oplevet som et oprør for demokrati.

Demokrati er for os europæere nærmest et helligt begreb, værdien over alle andre værdier. Kan noget kaldes “demokratisk”, så er det pr.definition godt, så sluger man gladeligt de mange skævheder, uretfærdigheder og vold og undertrykkelse mod mindretal, som følger i sporene af disse “folkelige” opstande.

Det er nok for tidligt at danne sig nogen endegyldig mening om, hvad vi skal mene om revolutionen i Tunesien, i Egypten, i Libyen og andre steder. Endnu ved vi ikke, hvor det bærer hen, men det lader til, at det har givet islamismen vind i seglene, har skærpet fjendskabet mod Israel og har gjort kristnes forhold meget tungere og sværere, ja så svære, at mange kristne er flygtet bort fra landene, sådan som tilfældet længe har været i Irak efter detroniseringen af Saddam Hussein.

Også i Syrien oplever kristne under det oprør, som er brudt ud her, at livet er blevet sværere og farligere for dem.

Ingen må misforstå os derhen, at vi gør os til talsmænd for de regimer, som er blevet styrtet; de har uden tvivl været hårde, brutale, undertrykkende og voldelige, men desværre lærer historien os, at det, som kommer efter, ikke altid er til det bedre, nogen gange snarere tværtimod.

Kristnes sag påkalder sig kun sjældent myndighedernes, organisationerne, mediernes og verdenssamfundets opmærksomhed.

På en måde kan det ikke komme bag på os, for både Jesus og apostlene har fortalt os, at sådan vil det være i en verden, som “hader” Jesus og ikke vil, at han skal være konge. På den anden side kan det undre, at i en tid og i et verdenssamfund, hvor der er så megen opmærksomhed på menneskerettighederne, at der er så få, som taler de kristnes sag. Måske skulle vi i det se et forvarsel om, hvor det bærer hen.

Det jødiske folk

Men det er ikke alene de kristne, som er kommet i klemme ved omvæltningerne i den arabiske verden; det er forholdet til Israel også. Det ejendommeligt, ja absurd og irrationelt som forholdet til Israel i mange lande og hos mange enkeltpersoner har skiftet radikalt de sidste to årtier.

Som kristne er vi nærmest forpligtede til at holde af Israel og det jødiske folk, bede for det og af hjertet ønske dets frelse. Derfor gør det ondt i kristne hjerter, når Israel lægges for had og dobbeltmoralisk sættes under anklage. Det betyder ikke, at vi behøver bifalde alt, hvad Israel gør, men det betyder at vi må stå på Israels side, når anklagerne og fordømmelserne hagler ned over det.

Israel har ikke nogen god presse, så vi gør klogt i ikke at sluge råt, hvad vi ser og hører i TV eller læser i aviserne. Medens medierne forholder sig nærmest ukritisk til, hvad Israels fjender siger, er det helt modsat den anden vej. Israel er på forhånd udnævnt til skurken, og man giver sig sjældent tid til at lytte til, hvad dets forklaring på, at det har handlet sådan og sådan er. Den kendsgerning, at Israel er den stærkeste, gør det vel ikke på forhånd til skurk, men sådan tænker mange mennesker i dag.

De fleste af Israels angribere, ikke mindst kulturpersoner og politikere, vil når de angriber og forarges over Israels gøren og laden bedyre, at det ikke er antisemitter.

Sådan føler de det og føler det måske ærligt, men sagen er ikke så ligetil. For antisemitisme er ikke kun et spørgsmål om generel uvilje og fordomme mod jøder, der er tillige stærkere og mere skjulte kræfter på færde her, kræfter, som vi forbinder med Djævelen og Djævelens modstand og had mod Israel, fordi det er udvalgt og kaldet som Guds folk.

Det afvises naturligtvis som opspind af den sekulære, politisk korrekte verden, men for kristne, som kender Bibelen og tror på dens budskab, er det svært at afvise, at dette element indgår i den moderne verdens had mod Israel, som det altid har gjort det i historien.

Dette gør vi nok klogt i at huske på, når vi tænker på det højst ejendommelige og højest provokerende digt, som Günther Grass netop har sendt på gaden.

Herbert Pundik siger herom: “Holo-caust er en levende realitet i dagens Israel. Det forstår Grass ikke. Derfor virker hans digt respektløst, ensidigt, taktløst, arrogant forenklet”. Desværre var der i dagene efter digtets offentliggørelse læserbreve, som takkede Grass for hans digt. Også i vort land er der mennesker, som hader Israel.

Fra Helvedes Blækhuis!

Brev 3: Der, hvor tampen virkelig brænder - hjemme

Af Louis Nielsen

Djævelens strategier:
1. Djævelen er en bedrager; afledningsmanøvrer er altid en del af hans strategi. Få opmærksomheden samlet et andet sted og om noget andet end der hvor tampen brænder og de virkelige udfordringer er, er devisen Helvede arbejder efter.

“Fjenden vil arbejde indefra og udefter, idet han gradvis bringer patientens opførsel mere og mere i overensstemmelse med den nye målestok, og kan når som helst nå frem til hans væremåde overfor den gamle dame”. Sådan skriver Fangegarn.

Den gamle dame er “patientens mor”, og forstår vi, forholdet mellem de to er ikke det bedste. Fristeren arbejder i dem begge, Malurt i patienten, Gnavhas i moderen.

Helvedes taktik er nu at forpurre Helligåndens arbejde i patienten ved at få ham til at gå op i “sit indre liv” fremfor i hans forhold til moderen. Og det kommer der meget skægt, men også dybt tragisk ud af. Helvedes indbyder sig selv til fest.

Vor mand, som er en omvendt mand, en kristen mand retter al sin opmærksomhed mod sit indre liv, mod sin sindstilstand og sådan, som han føler og mærker den, og medens han gør det, ser han også et forklaret billede af sig selv, et mere fagert billede, end der er belæg for i virkeligheden.

Sådan er det desværre ofte med mange af os, omend det for andre kan forholde sig omvendt. Alt for meget navlepilleri og alt for megen selvspjeling er sjældent af det gode, og det uanset hvor meget det er på mode i tiden, og hvor meget det måtte have været på helliggørelsesbevægelsernes agenda.

De sysler skal du holde ham fast på, råder Fangegarn, og “hold hans tanker borte fra de mest elementære pligter ved at rette dem mod de mest ophøjede og åndelige. Skærp det meget nyttige, menneskelige karaktertræk, der hedder skrækken og ligegyldigheden for det nærliggende”.

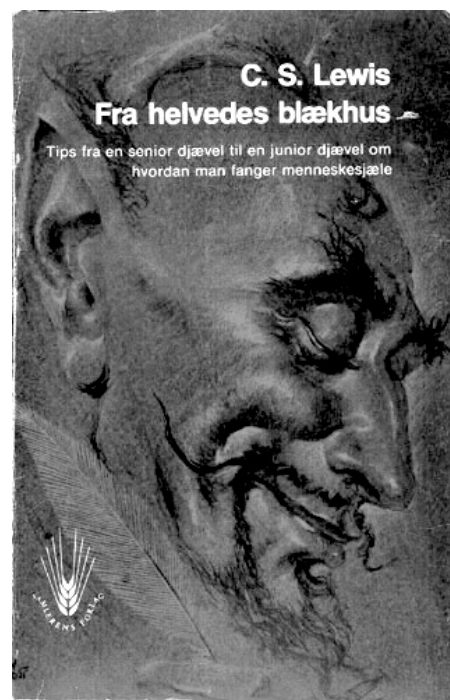
Her må jeg vedgå, at jeg er en sand mester, helt modsat min kone. Men ærlig talt er det ikke vi mænds særlige fristelse?

Får vi ikke, når vi læser det her mindelser om Herrens lignelse om den barmhjertige samaritaner? Vi ved naturligvis ikke hvilke tanker, der gik gennem præstens og levittens hovede, da de så den hårdt sårede mand ligge der i vejkanthen, men utænkeligt er det ikke, at de har tænkt på deres “højere” religiøse pligter.

Modsat har vi Herren Jesus, som altid var sig bevidst at være i sin Faders tjeneste, men som aldrig unddrog sig noget menneske, som søgte til ham, belejligt eller ubelejligt. Afbrydelser og forstyrrelser var der mange af i Herrens liv, og gætter jeg, men næppe forkert, også i Paulus’ liv, ham som kunne sige: “Alt er jeg blevet for alle for i det mindste at frelse nogen” (1 Kor 9:22 b).

“Du må få ham i en sådan sindstilstand, at han en hel time kan ransage sit eget indre uden at opdage noget af det hos ham selv, som står fuldstændig klart for enhver, der har boet i hus med ham eller arbejdet på det samme kontor som han” uddyber Fangegarn sit råd.

Det er uhyggelig læsning, men er det langt fra virkeligheden for mange af os? Hvorfor gør vi så lidt indtryk på vore omgivelser, hvorfor tager vore medmennesker ikke vor tro alvorlig, men gør snarere lidt grin med den, hvorfor går der så megen sladder om kristne, og hvorfor har vi ikke et bedre navn? Ofte er det dårlige ry og de uheldige historier, som cirkulerer om kristne ondsindede

angreb, løse rygter og ligefrem løgn. Ingen tvivl om det. Men nogen gange er det sandt, og måske oftere end vi vil erkende det. Manglende selverkendelse er desværre en ikke ualmindelig svaghed hos os kristne.

2. Fangegarns næste led i hans strategiplan angår patientens bønsliv, specifikt hans bønsliv hvad den gnavne og urimelige moder angår.

“Vi har midler til at gøre hans bønner uskadelige” skriver Fangegarn nærmest triumferende. “Sørg for, at de altid er meget ‘åndelige’, at han altid er bekymret for, hvordan det står til med hendes sjæl, og aldrig for hvordan det går med hendes gigt”.

Genkender vi ikke også det hos os selv? Lewis viser sig som en virkelig kender af vore svagheder og tilbøjeligheder. Han levede selv i mange år med en utålelig husholderske, som ofte gjorde livet surt for ham. Han levede også med en alkoholiseret broder.

Disse var instrumenter, Gud brugte til hans helliggørelse, men han har uden tvivl mærket kampen og hvor svidende den tit har været.

“De tanker” vor mand “gør sig om hendes sjæl, vil være meget ufærdige og ofte fejlagtige”, og mere og mere vil moderen blive “en imaginær person, han beder for” og “dag for dag” vil hun mindre og mindre ligne “den virkelige moder - den gamle dame med den skarpe tunge, som han sidder sammen med ved morgenteen”. “Efterhånden kan du få kløften så stor, at hverken tanker eller følelser fra hans bønner for den imaginære moder nogen sinde får nogen indflydelse på, hvordan han behandler den virkelige moder”. På den måde, skriver Fangegarn, skal Malurt drive gæk med patienten, og morskabseffekten, lover han, vil være stor.

Vi har alle på et eller andet tidspunkt i vort liv haft mennesker inde på livet, som vi har haft et modsætningsforhold til, eller som vi er blevet såret af.

Ofte er det en af vore nærmeste, for intetsteds kan det være så svært at leve i fred med hinanden som i familien. Ved at gå op og ned ad hinanden kommer vi til at kende hinanden ind imellem alt for godt og ikke altid for det gode. I familien lægger vi heller ikke de samme bånd på os selv, som vi gør, når vi færdes ude; vi giver os selv et større frihedsrum til at være os selv og leve vor frihed ud i, men det lægger samtidig en dæmper på de andres udfoldelsesmuligheder, og irritation opstår.

Vor mand har mange ting at udsætte på sin moder; hun forstår ikke at lægge bånd på sin tunge, og dagen igennem bliver han såret af hendes udbrud, og han dyrker denne sårethed og holder stædigt fast ved, at hun gør det altsammen forsætligt - gør det for at såre ham.

Moderens synd bliver for ham det, han koncentrerer sig om, når han beder for hende, og med “synd” kommer han “efterhånden til at mene enhver af hendes handlinger, som er ubehagelige eller irriterende for ham selv”.

Når vi beder, beder vi til en Gud og Fader, som kender os og kender os til bunds, også en Gud, som ser gennem vore hjerters selvbedrag, og hvem vor syndighed ikke kommer bag på. Vi beder også til en tålmodig, forstående, barmhjertig, tilgivende Gud og Fader. Det ved vi, når det gælder os selv. Ellers

havde vi næppe frimodighed til at bede. Principielt er enhver af vore bønner en bøn om barmhjertighed, principielt foregår enhver bøn foran nådens trone, og er betinget af, at vi dér møder en barmhjertig, trofast ypperstepræst, som rækker os både sin tilgivelse og sin nåde.

Men det kan vi nogen gange glemme, når det er andre, vi beder for, især nogen, som har såret os eller på anden måde kommet os på tværs. Og så kan vi i virkeligheden ikke bede, hverken for den anden eller for os selv. For vore bønner bliver så et selvforsvar for os selv og en anklage over den anden. Og det består ikke overfor Gud.

3. Fangegarn er udspekuleret klog i sin ondskab. Han ved virkelig, hvilke strenge han skal spille på.

“De små ræve” kommer man sjældent galt afsted med, hvis man vil få Helvede til at le. Det at tilskrive vore medmennesker og her særlig dem vi bor sammen med og derfor omgås dagligt, dårlige og onde motiver og læse i deres kropssprog et ondskabsfuldt sindelag er bestemt ikke noget ukendt fænomen, selv mellem ægtefæller, som oprigtigt elsker hinanden og kun vil hinanden det godt.

Også det med at huske og bære nag over fortidige sammenstød og overføre dem til nutidens hændelser og begivenheder er tricks, som Helvede benytter sig af fryder sig over at bruge mod os. Hvor meget familiesammenhold er ikke blevet sat over styr på den konto? De elskende i Salomos Højsang var opmærksomme på “de små ræve”, som så let kom ind i forholdet og tog freden, glæden og fryden ud af det.

“Lær din patient rigtig at lægge mærke til alle disse irritationsmomenter i moderens tonefald og mimik og gør ham ustandselig opmærksom på, hvor meget han hader det”, er Fangegarns “gode råd” til Malurt. Jo her er indbudt til fest. “Og du må naturligvis aldrig lade ham få nogen anelse om, at han selv har tonefald og udtryk, der irriterer hende på samme måde”

4. Ord er ikke altid kun ord. Ord, der skrevet ned på papir er ganske harmløse, kan mellem familiemedlemmer og nære venner på grund af tonen eller situationen de siges i, virke som et slag i ansigtet. Det skal du og Gnavhas udnytte og udnytte maksimalt, råder Fangegarn.

Men sørg for, at ingen af dem, hverken patienten eller moderen, måler den anden med den samme målestok, som man måler sig selv med.

“Din patient må kræve, at alt hvad han siger, skal tages ganske bogstaveligt og kun dømmes efter ordene i sig selv, mens han samtidig dommer alle sin moders ytringer efter en yderliggående og overfølsom tolkning af den tone og den sammenhæng, de bliver sagt i, og den hensigt han tillægger dem. Du må sørge for, at hun bærer sig ligesådan ad overfor ham. Derved kan de skilles ad efter et skænderi, begge to overbevist om, at de er helt uskyldige”.

Vi kan undre os over Lewis' kendskab og indsigt i familielivets skærmydsler; han var jo en ugift mand det meste af hans liv. Men han delte hus i mange år med Mrs. Moore, og det var, forstår vi, en prøvelse ud over det sædvanlige. Vi kunne godt fristes til at tro, at hans iagttagelser i store dele af lige dette brev i vidt omfang, hidrører fra dagligt at have Mrs. Moore i sin nærhed. Men iagttagelserne kan uden videre overføres til mange andre tætte relationer.

Det er næppe tilfældigt, at Det Nye Testamente i sin oplæring af os til det kristne liv, også retter sin opmærksomhed mod vore hjemlige og familiemæssige forhold, mod forholdet mand og hustru imellem, forholdet forældre og børn imellem, forholdet kirkemedlemmer imellem og forholdet naboer imellem.

Bare nogle eksempler: “Ær alle, elsk brødrene, frygt Gud og ær kongen” (1 Pet 2:17). “I hustruer, jeres skønhed skal være i hjertet med en sagtmodig og stille ånds uforgængelige skønhed, som er meget værd i Guds øjne”. “I mænd skal ligeså være hensynsfulde i samlivet med kvinden og I skal vise jeres hustruer ære, så sandt de også er medarvinger til livets nådegave”.

“Og til slut: Lev alle i enighed og vis medfølelse, broderkærlighed, barmhjertighed og ydmyghed. Gengæld ikke ondt med ondt eller skældsord med skældsord, men tværtimod med velsignelse, for I er kaldet til at arve velsignelse” (1 Pet 3:3-4; 7; 8-9).

"Fra Evighed til Evighed - Antisemitismen og de sidste tider", af Erik Fanøe, Forlaget Ova, 145 kr

Erik Fanøe er en velkendt bibellærer og veteran i Kristent Fællesskab. Erik er også bibelesker og en brav forkæmper for Bibelens hele og fulde sandhed, og han har hele sit liv som kristen haft et særligt hjerte for Det Gamle Testamente og for Det Gamle Testaments folk.

Få har som han og så minutiøst studeret Det Gamle Testamente; Erik har endda lært sig hebraisk, og vi kan uden at overdrive hævde, at der næppe er det vers i Det Gamle Testamente, som Erik ikke kender. Især har han været optaget med og brugt megen tid og ofret mange tanker og originalitet - og indimellem også taget fantasien i brug - på Det Gamle Testaments profetier om endetiden, herunder ikke mindst om Israels plads i frelsesplanen, navnlig dets plads i den sidste fase af denne. Og Erik er aldrig blevet færdig med at gruble og tænke videre over det tema. Hans position omkring disse ting er derfor langt fra vilkårlig, men gennemtænkt og facetteret, men alligevel åben og spørgende, ikke fastlåst, bedrevidende og dogmatisk.

Derfor kan man kun blive klogere ved at læse Eriks bog, ikke nødvendigvis enig og overbevist, men mere tænkende, mere ydmyg, mindre klog i sine egne tanker, og villig til at overveje hele sagen på ny. Når en bog virker sådan på sin læser, er det vel på samme tid den højeste cadeau dens forfatter kan få.

Nutidskristne er generelt ikke særlig interesserede i de spørgsmål, Eriks bog fører os ind i. Interessen omkring Herrens genkomst og frelsesplanens sidste og endelige fase finder kun meget lidt plads i moderne kirkeliv og moderne forkyndelse. Der er blevet så underligt stille omkring disse ting.

"Her og nu dimensionen" har opædt og næsten helt fortrængt "siden hen dimensionen". Og når det gælder Israel, er hovedparten af kristne aldeles ligeglade; for dem er Israel bare en nation mellem andre nationer, et land (og et irriterende og måske endda et utåleligt land i Mel-

lemøsten); måske var det engang et udvalgt folk, men er det nu ikke mere; den plads har kirken indtaget.

Eriks bog vil vække os til at nytænke vore holdninger og meninger både om Herrens genkomst, de sidste tider og Israels plads i Guds frelsesråd. Og den opvækkelse er tiltrængt. Derfor tak til Erik for at have skrevet denne bog.

Det har han gjort med stor klarhed og enkelhed, og med den vidunderlige lune, som er så helt speciel for Erik. Har vi hørt ham tale, genkender vi ham på røsten, også på den skriftlige røst, han fører sig frem med her.

Godt kapitel om Evigheden

Bogen består af fem kapitler og et appendiks. Overskrifterne, som de fem kapitler bærer er: Frelsens fundament; Antisemitismen; Bortrykkelsen og Jesu genkomst; Jesu usynlige og synlige genkomst og Evigheden. Heri forklares flere bibelske udtryk, ligesom der Eriks vane tro henvises til mange skriftsteder.

Meget af det, Erik skriver, fremkalder umiddelbar enighed, i hvert fald hos nærværende anmelder; kapitlet om Antisemitismen og om Evigheden er ganske enkelt fremragende, det sidste ligefrem bevægende.

Det er omkring de midterste sektioner, at spørgsmålene melder sig. Det er også her, at følelserne er stærkest, her vi er tilbøjelige til at stå stejlest, holdende hver på sit. Men så bør vi også huske og henholde os til - og også lade os trøste med - at kirken aldrig har talt med én røst, når det gælder enkeltheder og detaljer omkring Herrens genkomst.

Eriks tilgang til, hvordan Bibelens ord om endetiden skal forstås, er dispensationalistisk, men en dispensationalisme ikke helt efter bogen, men i en vis udstrækning Eriks egen.

F.eks. tidsfæster han genkomsten til midt under den store trængsel. Men hele tankegangen om, at genkomsten sker i to tempi, en usynlig genkomst for menigheden og en synlig for resten af menneskeheden er dispensationalistisk. Nogle vil mene (og tager vi USA med i regnestykket bliver det mange), at der

er belæg for dette i Det Nye Testamente; det er jeg nu ikke så sikker på, men lad det ligge.

Så vel kan der være uenighed om dette eller hint i Eriks forståelse af endetiden, men det er en uenighed, der er til at leve med; og den bør under ingen omstændigheder få os til at blive uvenner eller kaste snavs efter hinanden som f.eks. få os til at tale om vildfarelse eller værre endnu, nægte hinanden brodernavnet.

Når det gælder "tusindsårsriget" eller det messianske rige, er jeg enig med Erik; det kan ikke fjernes fra bibelsk teologi uden at efterlade os med et stort tomrum, for hvordan skal vi så forstå Det Gamle Testaments profetier og disses specifikt jordiske og fysiske karakter og specifikke adressering til Israel?

Jeg glæder mig over Eriks understregning af, at Israel og menigheden ikke forbliver evigt adskilte, men at de i evigheden smelter sammen til ét folk.

Igen vil jeg varmt anbefale Eriks bog og understrege, at man behøver ikke at være enig for at få et stort udbytte, mentalt og åndeligt ved at læse den. Som sagt, den er skrevet i stor ydmyghed og sagtnodighed, og der er spørgsmål, som også for Erik står åbne endnu. Så må vi vente og se, vente og glæde os til opfyldelsen, hvor intet mere vil være skjult, men alting klart som dagen.

Saligprisningerne

"Salige er de rene af hjertet,
for de skal se Gud" Matt. 5:8

At se Gud. Wow.

Er det ikke et af de største løfter, der kom fra Jesu læber? Og vores største længsel, vort højeste ønske. At se Gud. Men se på hvilken måde? Det kommer vi tilbage til lige om lidt. Først til beskrivelsen af dette særlige kristne karaktertræk.

Hvad vil det sige at være ren af hjertet? Ja, hjertet er jo et billedsprog, der betegner kernen af hele vor personlighed. Der, hvor vore følelser, tanker og handlinger udspringer. Og renhed betyder ublandet, uforfalsket, ubesmittet, som det pureste guld.

Og hvem kan sige det om sig selv, at de har sådan et hjerte? Især når Jesus selv giver den hårde dom over hjertet, at der fra det "udgår onde tanker, mord, ægteskabsbrud, utugt, tyveri, falsk vidnesbyrd og bespottelser". (Matt. 15:19).

Men de rene af hjertet ved, at de ikke er perfekte - der er en grund til, at denne saligprisning ikke er den første Jesus nævner. De rene af hjertet erkender åndens fattigdom, sørger over deres synd, de hungre og tørster efter retfærdighed.

De rene af hjertet er ikke mennesker, der er perfekte. I Salme 32 står der: "Lykkelig den, hvis overtrædelser er tilgivet, og hvis synder er blevet skjult" - ikke lykkelig det menneske, der aldrig har overtrådt nogle bud. Den rene af hjertet erkender åbent, at han eller hun

Af Carsten Thomsen

på ingen måde kan leve op til Guds perfekte krav - at vi kommer til håbløst til kort. Men vi stoler på Guds syn på os - at vi er rene i Guds øjne, ikke på grund af vore handlinger, men fordi vore synder er betalt af Jesus på korset, så vor skyld ikke længere står anklagende imod os.

Et liv i det åbne

Men der ligger også mere i det at være "ren af hjertet". Det taler meget om et oprigtigt, enfoldigt, gennemsigtigt hjerte. Et hjerte, der kun tjener én Herre. Når vi møder de rene af hjertet er vi ikke i tvivl om, hvor deres loyalitet ligger, og hvem de i bund og grund tjener. De er ikke tvesindede eller jonglerer med flere agendaer på en gang.

John Stott skriver om den rene i hjertet: "Hele deres liv - både offentligt og privat - er gennemsigtigt foran Gud og andre".

- Hvor få af os lever ét liv og lever dét i det åbne. Vi fristes til at bære forskellige masker og spille forskellige roller i henhold til hver enkelt situation. Det er ikke virkeligheden, men skuespil over for andre - grundlæggende er det hykleri, skriver han.

Det er ofte det, der sker i det såkaldte

"reality show" på tv - hvor deltagerne ofte påtager sig en rolle, de viser ikke hvem de er, de spiller spillet for ikke at ryge ud i næste runde, og hvad vi er vidner til, er et ækelt dobbeltspil, rænkespil, hvor ingen kan stole på den næste, fordi alle ved, at der altid er en agenda gemt under det folk siger. Hvor anderledes med de rene i hjertet. Det er oprigtige mennesker, uden svig, ærlige, ligefremme, deres liv er præget af en dyb integritet i alt, hvad de gør, de søger sandheden og glæder sig over sandheden. Det er vidunderligt at være sammen med sådanne mennesker.

De følger apostlen Peters opfordring til at "elske hinanden inderligt og af et rent hjerte" (1. Pet. 1:22). De prøver så vidt muligt at være ærlige over for sig selv, over for Gud og over for andre, velvidende at de er syndere og at der udfra hjertet udgår "falsk vidnesbyrd", så hjertet må hele tiden holdes under opsyn. Derfor foran Gud træder "de frem med oprigtigt hjerte" (Heb. 10:22).

Et sådant liv var vigtigt for Paulus - der hele tiden måtte kæmpe med vraglærere og falske profeter, som netop ikke levede med et rent hjerte, men forsøgte at forfalske evangeliet. Han skriver bl.a. til korintherne (2. Kor. 1:12):

Vi har her i verden, og især hos jer, levet oprigtigt og renfærdigt for Gud, ikke med verdslig visdom, men af Guds nåde.

Den rene af hjertet beder

Den rene i hjertets grundbøn er egentlig
Salme 139:23-24:

*Ransag mig, Gud, og kend mit hjerte,
prøv mig, og kend mine tanker,
se efter, om jeg følger afgudsvej!
Led mig ad evigheds vej!*

Netop fordi der i indledningen til Salme
139 står:

*Herre, du ransager mig og kender mig.
Du ved, om jeg sidder eller står,
på lang afstand er du klar over min tanke;
du har rede på, om jeg går eller ligger,
alle mine veje er du fortrolig med.*

De ved, at deres liv ligger åbent for Gud,
intet er skjult for ham. Derfor dette ønske om, at intet sniger sig ind i ens liv,
hvor vi bedrager os selv, hvor vi ubevidst
spiller hellige eller tager en maske på.

At se Gud

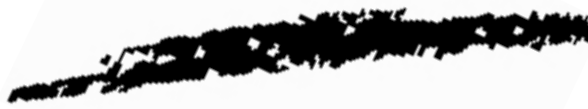
Til dem bebuder Jesus denne særlige
velsignelse, som jo samtidig også er vor
dybeste længsel: At vi dog måtte få lov
at se Gud.

Hvad betyder det? Ja, denne velsignelse rækker helt frem til den evige herlighed, hvor vi skal se ham som han er. Hvor vi lever og ånder i Guds herlighed med nyskabte legemer i en nyskabt verden. Men hvad med lige nu - i en syndig verden, hvor så meget distraherer os. Hvad betyder dette løfte lige nu? Jeg tror, at Jesus her lover den rene af hjertet et klarere "troens øje".

I Antoine de Saint-Exupéry's filosofiske børnebog "Den Lille Prins" står sætningen "Det er kun med hjertet, at man kan se rigtigt - hvad der er essentielt er usynligt for øjet". Det er en god tanke, som Bibelen understøtter. På en måde vil den "rene i hjertet" have rensset en masse snavs og smuds væk i sit liv, der gør det nemmere at se Gud med hjertet. Den tvesindede har et tvedelt hjerte og kan ikke se Gud ret tydeligt, fordi der hele tiden er to agendaer. Verden og Gud. Eller "mit projekt" og "Guds projekt". Det er ikke integreret, der er dobbeltsyn - uklart fokus, vi ser i alle mulige retninger, men retter ikke blikket mod Gud og hans veje.

I Salme 119:18 beder David: "Luk

John Stott skriver
om den rene i hjertet:
"Hele deres liv - både
offentligt og privat -
er gennemsigtigt
foran Gud og andre".

mine øjne op, så jeg kan iagttage underne i din lov".

I Salme 90 beder Moses: "Lad dine tjenere få dit værk at se, lad deres børn se din pragt! Herren, vor Guds herlighed komme over os! Styrk vore hænders værk for os, ja, styrk vore hænders værk!"

Vi bruger selv udtrykket symbolsk "ja, det ser jeg nu", underforstået, ja nu er jeg blevet klar over, hvordan tingene hænger sammen. Eller nu forstår jeg bedre. Vi "ser" Gud, når vi læser Bibelen, og det levende ord gør Gud stor for os - eller for vore øjne, som vi ville sige. Vi får lov at se "Guds værk" - i vore liv, i verden, i hans store frelsesplan, vi erfarer med "troens øjne" mere af hans natur og karakter. Vi trækkes i meditationen og bønner og når vi grunder over Ordet, ind i hans nærvær, hvor han velsigner os med sin fred, sin glæde, sin trøst.

Jeg tror i hvert fald, at dette er noget af det, som Jesus peger på med at "se Gud".

Tænk over dette i lyset af denne bøn fra Salme 27:8-9:

Jeg husker, at du siger:

»I skal søge mit ansigt!«

Herre, jeg søger dit ansigt,

skjul ikke dit ansigt for mig;

vis ikke din tjener bort i vrede,

thi du er min hjælp.

Forkast mig ikke, svigt mig ikke,

min frelses Gud!

At se dette smilende Guds ansigt med troens blik - at mærke hans kærlighed strømme ind over en, at kaste sig ind på hans nåde, og tro at han bevarer en i al slags medgang og modgang.

Det er også at se Gud i hverdagen.

Hvor bundet er vi af Bibelen?

Af Louis Nielsen

Den verserende debat om kirkens vielse af personer af samme køn er en øjenåbner for, hvor lemfældig mange i kirken behandler Bibelen. Vi er kommet langt fra Luthers bøn om, at vi "i vor grav" må "få den ros, vi holdt det højt i ære" (Salmen "Guds ord det er vort arvegods").

En overgang i debatten argumenterede man for, at Bibelen slet ikke sagde noget om homoseksuelle forhold, og at de steder, hvor den gjorde det endda meget fordømmende, handlede det om noget helt andet end det, vi i dag forstår ved homoseksuelt samliv. Det hører vi ikke så meget mere, sandsynligvis fordi det ikke bringer overbevisning, måske end

ikke til ophavsmændene til disse teorier. Nu drages Bibelen dårlig nok ind i debatten; man har ligesom besluttet sig for, at hvad den mener om den ting kan være lige meget; vi ved så meget bedre.

I de traditioner hvorfra hovedparten af vore læsere kommer fra, har man altid spurgt: Hvad siger Skriften? og i tidligere generationer diskuterede man ivrigt, om denne eller hin mening eller denne og hin praksis var skriftmæssig eller ikke, altså ikke kun om den havde Skriften imod sig, men også om den havde Skriften for sig.

Den bevidsthed, at alting skulle begrundes i Skriften, er blevet meget nedtonet, også imellem de kirker og enkeltkristne, som kalder sig bibeltro.

Måske er tiden inde til igen at overveje, hvilken plads Bibelen skal have hos

os, og hvordan vi skal forholde os til den, hvornår vi uden videre må underordne os den, og hvornår vi har frihed til at modificere på den og tolke den i en måske mere liberal retning end dens ord lægger op til? Det er ikke nogen nem overvejelse og faldgruberne er mange, men vi føler, at vi bør vove forsøget.

Når vi læser i Det Gamle Testamente, kan vi ikke være i tvivl om, at Det Gamle Testamente opfatter sig sig som Guds ord, og at disse ord både betyder det, de siger, og at de står fast, og at tilkommer både den enkelte og Guds menighed at adlyde og følge dem. Alt andet kan kun føre til ulykke.

Salme 119 er en herlig anskuelsesundervisning i, hvordan Guds ord følger følger alle vore skridt igennem livet. Salmisten stiller sig også i et inderligt personligt forhold til Guds ord, hans vedtægter, hans vidnesbyrd, hans lov, hans formaninger og alle de andre synonyme han kalder dem ved. Han har en dyb kærlighed til Herrens lov, ikke blot den almindelige lovlydighed vi som borgere har over for landets love.

Grundlæggende er Israel et folk under Guds ord, som kirken er et folk under Guds ord. Profeterne, bærerne af Guds ord, hører med til grundvolden i den måde, Israel er konstitueret på og fungerer på. Israel er en nation, hvad kirken ikke er; mange af lovene i Det Gamle Testamente er også nationale love, og nogle af disse undergår nødvendigvis forandringer med tiden og i forhold til som omstændighederne ændrer sig og livets gang ændrer sig. Et vist element af forandring og fornyelse vil være nødvendigt, selv i et samfund, som er under Guds styre og Guds lov (Torahen), som Israel er det. Guds ord er evigt, og det står fast til evig tid, og vi må altid søge tilbage til det, men det er tillige dynamisk og alt andet end statisk. Gud var tilgængelig for sit folk, og det kunne søge Ham og rådspørge Ham, og Gud oprettede midler og institutioner i Israel igennem hvilke det var muligt; "Åbenbaringsteltet", Urim og Tummin, præsterne og ikke mindst profeterne er sådanne institutioner. Det samme princip lader sig overføre til Det Nye Testamente og til kirken.

Men selv om der hos Guds folk (Israel som kirke) er frihed til at tænke selv, er det ikke en frihed til at gøre oprør og opsætte sig selv som dommer over Guds

ord.

Guds ord forbliver øverste myndighed; alt skal således prøves på ordets grund. En profet har ikke frihed til at forkynde egne syner og tanker, men skal holde sig til, hvad Herren har vist ham. Samme vilkår gælder for Herrens apostle. Når Paulus f.eks. udtaler sin egen mening, hvad han sjældent gør, gør han udtrykkeligt opmærksom på det.

Overlevering (tradition), fornuft og erfaring hører også med til de gaver, Gud udruster sit folk med, og som vi må gøre brug af, både når vi tolker Skriften og søger at mønte dens lære ud i praksis.

Ikke alle steder i Bibelen er indrammet af et "Så siger Herren", alligevel er alt "skrevet for at vejlede os, til hvem tidernes ende er nået" (se 1 Kor 10:1-13). Det er Skriften som helhed - også dens fortællinger og beretninger - som er "nyttig til undervisning, til bevis, til vejledning og til opdragelse i retfærdighed, så at det menneske, som hører Gud til, kan blive fuldkomment, udrustet til al god gerning" (2 Tim 3:15-17). "Alt, hvad der tidligere er skrevet, er jo skrevet, for at vi skal lære af det, så vi med udholdenhed og med den trøst, som Skrifterne giver os, kan fastholde håbet" (Rom 15:4).

Visdom og

Gud har skabt os i sit billede og har hermed skabt os til at have fællesskab med sig selv; hans ønske er, at vi skal "kende Ham" og fyldes med "al visdom og indsigt" (Ef 1:8) til at kende ham og "hans viljes hemmelighed". "Alt, hvad der behøves til liv og guds frygt, har hans guddommelige kraft skænket os gennem erkendelsen af ham, der kaldte os med sin herlighed og styrke" (2 Pet 1:3).

Visdom kommer ifølge Bibelen af "Herrens frygt", kommer ved iagttagelse af den verden, Gud har skabt, iagttagelse af naturen, iagttagelse af historien, af fædrenes færd og hvordan de har indrettet sig i livet, af erfaringen, af at lære af andre, og fremfor alt kommer den gennem Guds tale til os i Bibelen, det ord, hvorefter mennesket lever. Ydmyghed og sagtnodighed er forudsætningen for at kunne blive vis; egenrådighed, klogskab i egne tanker, opblæsthed og hovmod er visdommens modsætning, og Bibelen advarer os kraftigt mod at slå ind på den vej, mod "at forlade os på vor forstand"

i stedet for at forlade os på Herren, mod "den vej, som nok synes manden ret, men hvis ende er døden".

Bibelen er således ikke imod kundskab, forskning, videnskab, filosofi, eftertænkksomhed, mod at vi "grunder" over tingene og stræber efter at forstå verden og livet og Guds veje, men den advarer os imod at gøre det i blinde og med os selv som øverste autoritet, uden Gud og uden respekt for Ham, for hans visdom, for hans gerninger, hans herlighed og ære.

Det er at have gjort sig selv til Gud, og blandt alle afguder er det den værste og det største bedrag, "syndens bedrag". "Hør efter og lyt uden hovmod, for Herren taler. Giv Herren jeres Gud ære, før mørket kommer, før jeres fod snubler i skumringens bjerge". Denne formaning af Jeremias (13:15-16) bør også vi i vores sofistikerede verden og i vor sandhedsrelativistiske tid lytte til og tage til hjerte.

Menneskeord eller Guds Ord

I kirken bør vi igen spørge os selv, om det budskab, vi har modtaget, er "menneskeord" eller "Guds ord" (1 Thes 2:13), om det er en "åbenbaring af Jesus Kristus" (Gal 1:12) eller det er kommet til os som et produkt af en religionshistorisk udvikling?

Er det det sidste, kan det i og for sig være lige meget, hvordan vi tror det og tolker det, det har alligevel ingen frelsende kraft. Så er det også overladt til vort forgodtbefindende. Er det derimod Guds ord, så kommer det fra Gud og hviler i Guds hånd og kun Gud har magten over det, og vi mennesker vil på ingen måder kunne kontrollere det eller sætte os til dommere over det.

Problemet er nok, at for mange i kirkerne i dag er det menneskeord, altså noget, som er blevet til ved en evolutionær udvikling hen langs menneskehedens lange historie.

Bibelens påstand er imidlertid umiskendelig den, at Gud har handlet, Gud har talt, Gud er kommet til syne, og at beretningen herom kun kan findes i Bibelen, som er Guds ord, som skønt skrevet og samlet af mennesker alligevel er indgivet af Gud.

Vil vi vide, hvad kristendom er, må vi søge til Bibelen, og når vi gør det, er det ikke et land uden et landkort, vi

kommer til. Gud har kortlagt landet for os, og forsynet os rigeligt med nøgler til at lukke op for Bibelens skatte. Bibelen lader sig ikke tolke "selvbestaltet" (2 Pet 1:20), men den tolker sig selv, og følger vi det mønster, er vi allerede kommet langt i vor bibelforståelse.

Allerede fædrene i Det Gamle Testamente lod tidligere åbenbaringer af Gud tolke nyere, og Jesus og apostlene viser konstant hen til, hvad der "står skrevet". Med hensyn til evangeliet, selve livsnerven i Det Nye Testamente, efterlades vi ikke i mindste tvivl om, hvad budskabet er, hvad dets mening er, og hvad det betyder for mennesker. Det behøver ikke anden tolkning end den, Jesus og apostlene har givet os.

Så er der andre ting, som behøver noget mere tolkning, nu mere om hvordan vi tilegner det i vores meget anderledes verden end hvordan det egentlig skulle forstås og blev forstået i det første århundrede. Til den kategori hører f.eks. spørgsmålet om kirken og kirkens organisation, nådegaverne, tjenesterne, gudstjenesten osv. Andre spørgsmål i denne kategori er spørgsmålet om relationen mand/ kvinde, om forholdet til samfundet, og det, som er knyttet til eskatologi, om hvad der vil ske i endetiden, om Herrens komme og om Guds rige og rigets fremtid. I vor tid er der kommet flere spørgsmål til end de, som hidrører fra, hvordan vi applikerer Det Nye Testaments budskab på vor tid, også spørgsmål som ikke direkte har nogen forbindelse til Det Nye Testamente. Alt det gør det af og til svært at være ledere af kirken i dag, for hvor finder vi svarene på disse mange spørgsmål?

Alle er vi bekendt med, hvor hurtigt alting forandrer sig i denne tid. Forandringspresset og tilpasningspresset er enormt stort allevegne, også i kirken. Hvad "de unge vil ha'" betyder særdeles meget for mange kirkeledere, og da det er dem, som er kirkens fremtid, har vi ikke råd til at miste dem. Sådan tænker mange, og en form for panik begynder måske at sænke sig over det hele. Og det er aldrig noget godt udgangspunkt. "I stilhed og ro er jeres styrke" er stadig et godt motto, og det ikke alene på Esajas' tid, men også for os i det 21. århundrede.

Konservativ i sit væsen

Kirken er i sit væsen konservativ, ikke

i en politisk forstand, men er det, fordi der er noget, den vil bevare og bevare for enhver pris, fordi den står og falder med, at den bevarer det. Paulus kalder det "den skønne betroede skat". "Tag vare ved Helligånden på den skønne skat, som er betroet dig" skriver den aldrende Paulus i sit afskedsbrev til sin tro følgesvend og discipel Timotheus (2 Tim 1:14). Sammenhængen i brevet viser, at med det mener han evangeliet og evangeliets tjeneste, herunder alt det, som hører med til kristent liv og kristen etik, det Paulus kalder "den sunde lære". Kristne defineres i 1 Kor.15:2 som de, der "holder fast" (se også vers 58) og defineres sådan allerede fra begyndelsen (ApG 2:42).

Kristne "slynges ikke hid og did af hver lærdoms vind" og lader sig ikke lede "på afveje ved menneskers terningkast" (Ef 4:14). For kristne betyder "læren noget", vi er ligefrem "overgivet" til den (Rom 6:17). Selvfølgelig tæller "livet" også - liv og lære skal gå hånd i hånd - men kirken har intet mandat fra Det Nye Testamente til at sige, at "livet står over læren".

Nu er det nok ikke om tunge teologiske spørgsmål det handler, når vi som kirke står over for kravet om fornyelse og

forandring. Og så alligevel. Forandring og tilpasning kan være nødvendig, den er ikke på forhånd udelukket, men vi må se til, at vi aldrig forandrer noget i strid med evangeliet og det fra Jesus og apostlene overleverede.

Forandring kan være positiv og til det bedre, men ikke helt sjældent sker forandringer mest for forandringens skyld, og nogen gange fremmer den ikke evangeliets og den sunde læres interesser, men skygger for dem og svækker dem.

Når vi f.eks. læser bøger af McLaren og samtalerne mellem ham og Neo, føler vi dyb sympati med den situation McLaren er bragt i i sin kirke, og igen og igen synes vi, at Neo siger det forløsende ord, og vi ser gerne den form for kristendom og kristendomsudøvelse implanteret i vor kirke. Men når vi lægger følelserne til side og begynder at gennemtænke de fremførte argumenter bibelsk og teologisk, begynder uroen at melde sig, og vi spørger, hvor er vi nu på vej hen? Holder det her?

Og efterhånden som vi læser videre i McLarens forfatterskab, vokser den uro og begynder at blive en vished om, at noget usundt er på færde. Det samme må desværre siges om nogle af de andre af tidens højt profilerede forfattere, hvis

bøger vinder omtale og høje oplagstal.

"Prøv alt, hold fast ved det gode!", det råd gav Paulus thessalonikerne. Vi er stadig skyldig at prøve alt op imod Skriften, og konkludere, at det, som ikke holder over for Skriften, heller ikke kan holde for os, fordi det ikke har Helligåndens sanktion.

Vi må godt tænke, vi må godt overveje, vi må godt prøve, men det skal alt sammen være båret oppe af Ordet. Ellers står vi ikke prøve, og det, vi bygger, falder sammen som et korthus. Vi må overgive os til Gud og hans ord (ApG 20:32), kun det kan opbygge os og give os arven (ApG 20:32), vi må stadig "tage mennesketanker til fange og bringe dem ind under lydighed mod Kristus" (2 Kor 10:5-6), bringe os selv krop, sjæl og ånd til Gud og lade os forny i sindet, så vi kan skønne, hvad der er Guds vilje: det gode, det som behager ham, det fuldkomne" (Rom 12:1-2), stadig afvise at "være kloge i egne tanker".

Seminar til efteråret

Bibelskoleseminar 30. afholdes i Højnæskirken i Rødovre lørdag den 15. september 2012 9:30-16.30 og i Odense, LMs Missionshus, Vesterbro 9 C, Odense C lørdag den 6. oktober ligeledes 9.30-16.30. Emnet er ikke helt afklaret på nærværende tidspunkt, men vil være tilgængeligt på kirkernes hjemmesider og på Kristent Perspektivs hjemmeside lige så snart programmet foreligger. Men notér allerede nu datoerne.

Undskyld forsinkelsen

Igen må vi beklage, at vi har været så længe undervejs med dette første nummer af årgang 2012. Vi håber at blive mere rettidige fremover og håber at få næste nummer på gaden i begyndelsen af oktober og 3. nummer i begyndelsen af januar 2013.

verden

i Johannes-evangeliet (4)

kap. 16:1-11

Jesus har talt både om sin bortgang til Faderen og om, hvad det betyder for disciplene. Han har også talt om verdens had mod ham, men også om dens had til disciplene.

Her i begyndelsen af kapitel 16 er det om verdens had til disciplene, at Jesus koncentrerer deres opmærksomhed. Jesus gør det, siger han, "for at de ikke skal falde fra". Det skal ikke komme bag på dem. De er advaret på forhånd.

Jesus har aldrig lagt skjult på, at det at følge ham har sine omkostninger, og han opfordrer sine tilhørere at overveje dem nøje. Men han har også lovet, at der er stor løn og velsignelse ved at følge ham. "Frygt ikke, du lille hjord, for jeres fader har besluttet at give jer Riget" havde Jesus sagt, og umiddelbart derefter opfordret tilhørerne til "at sælge deres ejendele og give almisse, og skaffe sig punge, som ikke slides op, en uudtømmelig skat i himlene, hvor ingen tyv kommer, og intet møl ødelægger". Og han tilføjede: "For hvor jeres skat er, dér vil også jeres hjerte være" (Luk 12:32-34).

Peter havde også spurgt om, hvad han og hans meddisciple ville få ud af at følge ham, og Jesus havde svaret: "Sandelig siger jeg jer: Der er ingen, der har forladt hjem eller brødre eller søstre eller mor eller far eller børn eller marker på grund af mig og på grund af evangeliet, som ikke får det hundredobbelt igen

Af Louis Nielsen

nu i denne verden, både huse og brødre og søstre og mødre og børn og marker, tillige med forfølgelser, og evigt liv i den kommende verden" (Mark 10:29-30).

Men bortset fra sådanne mere generelle henvisninger til omkostninger, afsavn og forfølgelse, har Jesus ikke specifikt talt om forfølgelser, som disciplene nu ville komme til at opleve på grund af verdens had til ham. Han var jo hos dem, og havde med sin person beskyttet dem. "Men jeg sagde det ikke til jer fra begyndelsen, fordi jeg var hos jer" (vers 4). Om ikke så længe vil Jesus for sidste gang yde dem denne sine personlige beskyttelse (Joh 18:8).

Forfølgelse må vi regne med

Generelt ser Det Nye Testamente på forfølgelser som noget kristne må regne med at blive udsat for. "Det er ikke noget fremmed, som sker med jer", skriver Peter (1 Pet 4:12); "Vi må gennem mange trængsler gå ind i Guds rige" påmindede Paulus de kristne på sin missionsmark om, og til Timotheus skriver han ligefrem, at "alle, som vil leve et gudfrygtigt liv i Kristus Jesus vil blive forfulgt" (2 Tim 3:12). Således flere andre steder i Det Nye Testamente. "Har de forfulgt mig, vil de forfølge jer", sagde

Jesus (Joh 15:20).

Forfølgelser kan modtages og opleves som vores anledning til at herliggøre Gud. Paulus kan ligefrem se dem som "en nåde", et privilegium, som på et fysisk plan lader os opleve Herrens lidelsers samfund (Fil 1:29; 3:10).

Trængsler kan også opfattes som noget, vi kan rose os af, være stolte af, fordi de lærer os afhængighed af Gud, lærer os at hvile i håbet om den kommende herlighed (Rom 5:3; 2 Kor 4:7-18), og lader os opleve den kraft til udholdenhed og tålmodighed, som evangeliet skænker os.

Lidelser og forfølgelser oplever vi nok som Faderens tugtelse af os, men ikke des mindre er de bevis på, at vi er ægte, børn af huset og elsket af Faderen (Heb 12:4 ff.). Heller ikke lider vi forgæves, men lider for Guds rige og Guds navns ære, og lidelserne bringer en evig løn.

Frafald under forfølgelse

Men lidelserne har også en problematisk side, idet de kan blive årsag til forargelse og frafald. Det er det, Jesus gør opmærksom på her: "Jeg siger det, for at I ikke skal falde fra".

Kød og blod - vor menneskenatur - er svage som disciplene og ikke mindst Peter erfarede det, da Jesus blev grebet i haven og ført bort til ypperstepræstens residens. Kød vil gøre meget for at

undslippe trængsler, og Jesus har også taget højde for den side af vor natur, når han har lært os at bede: "Og led os ikke i fristelse (prøvelse), men fri os fra det onde". Vi opsøger ikke lidelsen og vi fremprovokerer den ikke, men det er den, som kommer til os. At vi skulle opsøge martyriet ligger langt fra nytestamentlig mentalitet.

Sand kristendom kæler ikke for nogen opblæst triumfering. Sejrens dag er ikke nu, nu er stridens dag, udholdenhedens dag, tålmodighedens dag.

Vi kan "stride og sejre i striden" ved at se hen til Jesus (Heb 12:1-2), og følge Jesus, følge "Lammet, hvor det går" (Åb 14:4-5). Desuden vil Jesu kærlighed, som ingen og intet vil kunne skille os fra (Rom 8:38-39), styrke os og opretholde os, så vi skal "mere end sejre ved ham, som har elsket os" (Rom 8:37).

Alligevel kan forfølgelser og trængsler lede ikke alene til opgivenhed, men nogle kan de ligefrem få til at "falde fra" (Joh 16:1). Det er det, Jesus er opmærksom på, og han sætter mod i disciplene ved at bevise for dem, at han har kontrol over situationen lige nu og over alle fremtidige situationer. Han ved, hvad der vil komme til at ske, men disciplene behøver ikke være bange, for han har overvundet verden (16:33).

Først vil forfølgelserne komme fra jøderne. De vil udelukke dem fra synagogerne (se Joh 9:22-23; 35), og flere vil blive dræbt. Om det kan vi læse i Apostlens Gerninger. Stefanus var den første martyr, men der var også andre, som Saulus forfulgte til døden. Som senere apostel for evangeliet var samme Saulus (nu Paulus) også udsat for gentagne moderiske anslag.

Jødernes forfølgelse

Forfølgelser kan i denne faldne verden komme af mange årsager, men jødernes forfølgelse af kristne er fuldkomment forårsaget af deres forkastelse af Jesus som deres Messias.

Det skyldes den "nidkærhed uden forstand", som også Paulus havde båret i sit hjerte indtil det øjeblik, hvor den herliggjorte Jesus standsede ham på vejen til Damaskus.

Vi trækker måske på skulderen over det og siger: Jamen de ved ikke bedre". Men det er ikke ikke Johannes-Evangeliets holdning. Det er blindhed, men med

Sand kristendom kæler ikke for nogen opblæst triumfering. Sejrens dag er ikke nu, nu er stridens dag, udholdenhedens dag, tålmodighedens dag.

åbne øjne. Men på samme måde forholder det sig med vores blindhed; det er ikke en blindhed, der frikender os, tværtimod er det en blindhed, der fordømmer os.

Jøderne har ikke nogen undskyldning for synden ved at forkaste Jesus, men det har vi heller ikke. Lige her samler Johannes opmærksomheden om Israel og om jøderne - sandsynligvis fordi hans evangelium primært retter sig til jøder - men det betyder ikke, at han er antijødisk; på et bredere plan må vi alle føle os skyldige. For hvilke grunde, som holder, har vi for ikke at tro på Jesus og modtage ham i ydmyg tro?

Så langt, siger Jesus, er jøderne kommet ud i deres had til ham, at de vil være rede til at slå enhver, som tror på ham, ihjel og gøre det i den tro, at de tjener Gud.

Religiøs had

Vi kan ikke sammenligne det med f. eks. det religiøse had vi kender i Islam. Psykologisk kan det måske sammenlignes, men ikke teologisk. Jesus selv siger, at "det skal de gøre, fordi de hverken har kendt Faderen eller mig".

Igen og igen har Jesus vidnet om Faderen, at Faderen har udsendt ham, at han er udgået fra Gud, er Guds billede, har talt Faderens ord og gjort Faderens gerning, at Skrifterne vidner om ham.

Men uden respons fra andre end nogle ganske få. Og nu er deres ledere fast besluttet på, at Jesus skal dø, og ikke alene han, men alle, som måtte holde fast ved deres tro på ham.

"Jeg og Faderen er ét", har Jesus sagt. Han sagde også: "Jeg er vejen, sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig. Kender I mig, vil I også kende min fader. Og fra nu af kender I ham og har set ham". Det evige liv er at kende

den eneste sande Gud, og ham Gud har udsendt, Jesus Kristus" (Joh 17:3). "Vi er i den Sande, i hans søn, Jesus Kristus. Han er den sande Gud og det evige liv", skriver Johannes i sit første brev (5:20).

En personlig Gud

Gudsspørgsmålet bliver ofte diskuteret. For mange er Gud kun et ord, et poetisk ord, som man kan sige mange kønne ting om, men kun et ord. For andre er Gud et matematisk symbol, et X, Y eller Z, man kan placere i en ligning, fra andre er han er upersonlig kraft, noget luftigt og æterisk, man kalder "ånd". Men alt det er uendelig langt fra, hvordan Bibelen åbenbarer Gud og taler om Gud.

For Bibelen er han "JEG ER", levende, personlig, en Gud som bærer et evigt navn, usynlig og dog overvældende nærværende, en Gud, som om opretholder os og al sin skabning, en Gud som har skabt tiden, men er uden for tiden, som har skabt alle naturens love, men ikke er afhængig af en eneste af disse love, en Gud, som er evig i al sin suverænitæt.

En Gud, som også har "et hjerte", er "barmhjertig, trofast og nådig", en Gud som elsker, en Gud, som er én Gud i evig treenighed: Fader, Søn og Helligånd.

Helt klart er han usammenlignelig med nogen anden. At tale religionshistorisk om ham giver ingen mening, heller ikke kan han sammenlignes med Allah i Islam, selvom meget i Islam er hentet ind fra Bibelen. Men uden at forholde sig til Gud som Treenighed, som Fader, Søn og Helligånd er det faktisk ikke muligt at tale om den Gud, vi kristne tror på.

Kristendommen er ikke en religion mellem religioner, men en virkelig åbenbaring af den Gud, som er "al jordens Herre", "al jordens dommer" og forløse-

ren og frelseren. Mod ham har vi gjort oprør og har dyrket os selv fremfor Ska-bereren. Og det gælder både jøder og hedninger. I Jesus Kristus, som blev sendt til verden, konfronterer Gud os med sit krav på suverænitet over hvert eneste menneskes liv, og han siger til os, at kun Han kan frelse os, og at alle vore egne forsøg på selvfrelse ikke alene er dømt til at mislykkes.

Det er klart, en given ting, at "verden" kraftigt står det imod. Derfor må Jesus dø, og derfor må hans budbringere dø.

Helligåndens opgave

I de følgende vers (5-11) taler Jesus igen om, at han går til "Ham som har sendt ham". Og nu spørger disciplene ikke længere. Tidligere i dialogen mellem Jesus og hans disciple i ovensalen, havde de nok stillet det spørgsmål, men mere ud af egeninteresse. Men det er vigtigt for dem, at de kender svaret på, hvor Jesus går hen. For det er betingelsen for, at Helligånden kan komme til dem. Han er Talsmanden, på samme måde som Jesus indtil denne stund havde været Talsmanden. En talsmand ville de stadig have, en som blev hos dem til evig tid. De var ikke efterladt alene.

Talsmanden vil have en specifik mission i forhold til de kristne. Men Helligånden vil også have en opgave i forhold til verden. "Han skal", siger Jesus "overbevise verden om synd og om retfærdighed og om dom. Om synd: at de ikke tror på mig; om retfærdighed: at jeg går til Faderen, og I ser mig ikke længere; om dom: at denne verdens fyrste er dømt".

Sproget i disse vers er meget sammenpresset, og det er svært præcist at afgøre, hvad det betyder. Flere fortolkninger er mulige, men vi begrænser os til den, som vi finder mest overbevisende. At Helligånden "overbeviser" verden skal ikke forstås i den forstand, en anklager overbeviser retten om den anklagedes skyldighed. Stedet er ikke retten og Guds store domstol ved tidernes ende, men den enkelte menneskesjæls hjerte, hvor Helligånden overbeviser om synd og skam og derved leder til omvendelse og tro. Forholdsordet "om" (græsk *peri*) fremhæver det verden (verdens mennesker) er skyldig i, nemlig dens synd, dens retfærdighed og dens dom. Det

gentagne "at" i vers 10 og 11 peger på årsagen (grunden til) til Helligåndens fortsatte overbevisen.

Jesus havde ved sit komme bragt et skille ind i verden og gjort det ved at vise verden, at dens gerninger var onde (Joh 7:7; 15:22). Talsmanden, Helligånden fortsætter den gerning. Det gør Han i langt de fleste tilfælde gennem disciplenes vidnesbyrd og altid ved "sandhedens ord", evangeliet om vor Herre Jesus Kristus. Når Helligånden kommer, fortsætter Han således Jesu gerning på en måde og i et omfang, disciplene ikke havde kunnet forestille sig. I særdeleshed ved at overbevise verden om synd, om retfærdighed og om dom.

Han overbeviser menneskene i verden om deres synd, fordi de ikke tror på Jesus. Hvis de havde troet Jesus, ville de have troet hans vidnesbyrd mod dem om deres synd og ville have vendt sig til ham for tilgivelse og nåde. Vores vantro bringer ikke alene fordømmelse med sig (Joh 3:18; 36), men også en villet uvidenhed om vores virkelige nød. Vantroen ikke alene hindrer os i at få det evige liv, den sikrer også, at vi ikke ser og ikke forstår, at vi vandrer i mørke på vej mod døden. Men Helligånden overbeviser os om vor synd, trods vor vantro og trods det, at vi ikke tror på Jesus. Det er det, som skal til, hvis vi nogensinde skal løses ud af mørket og føres bort fra dødens stier. Helligåndens overbevisen verden om synd er således et nådes værk.

Helligånden overbeviser verden om retfærdighed: at Jesus går til Faderen. Det er langt fra nemt at forstå. Ordet "retfærdighed" forekommer kun denne ene gang i Johannes-Evangeliet. Umiddelbart er det et positivt ord og bruges mestendels positivt i Skriften. Men Johannes kan stundom bruge et positivt ord negativt, som kan f.eks. gøre med ordet "at tro". Han elsker at henvise til Esajas, som i 64:5 skriver: Vi blev alle som urene, og al vor retfærdighed blev som snavset tøj.

Eksempel på eksempel har passeret revue for vore øjne på denne menneskeskabte, urene retfærdighed, hvormed farisæerne og folkets ledere igen og igen afviste Jesus og stillede ham, frem til hån og spot. Den samme retfærdighed med hvilken de også til sidst dømte ham til døden og lod romerne henrette ham på

et kors. Helligåndens opgave efter Jesu død og opstandelse er nu at overbevise verden om denne dens falske retfærdighed og påvise dens utilstrækkelighed til at give os liv og fred (se Matt 5:20; Rom 10:3; Fil 3:6-9 og Tit 3:5).

Grunden til, at Helligånden overbeviser verden om, hvori dens retfærdighed består er, at Jesus går til Faderen. En af Jesu mest fremtrædende opgaver i forhold til verden har været at påvise dens hykleri og forstillelse og ved lyset fra hans person afsløre dens mørke for hvad det er (3:19-21; 7:7; 15:22; 24). Men nu hvor Jesus forlader verden, hvordan skal det arbejde fortsætte? Talsmanden, Helligånden, siger Jesus, vil fortsætte dette arbejde, fordi selv ikke længere er til til stede til at varetage det.

Uden tvivl opfylder Helligånden den opgave primært gennem Jesu disciple, som ved den forvandling, der vil ske i deres liv, mere og mere vil minde om Jesu liv. Dermed vil de få samme virkning på verden, som Han havde, da han vandrede her. Når disciplene f.eks. opfylder Jesu ny befaling, erfarer alle mennesker derigennem, at de er Jesu disciple (13:35; 1 Joh 4:12).

Endelig overbeviser Helligånden verden om dens dom, fordi denne verdens fyrste er dømt (vers 11). Dommen er verdens blindhed, som sætter sit præg på alt, hvad verden gør, ikke mindst dens behandling af Jesus. Tidligere havde Jesus formanet verden til at "holde op med at dømme efter det ydre og fælde en retfærdig dom" (7:24). Jesu dom derimod er "retfærdig og sand" (8:16). Verdens dom er forkert og moralsk fordævet.

Nu overbeviser Talsmanden verden om dens betændte dom, fordi ved sin triumf på korset har Jesus overvundet og dømt denne verdens fyrste. Enhver falsk og betændt dom er jo knyttet til ham, som er en løgner og har været det fra begyndelsen, og hvis børn vi er, hvis vi kopierer hans dom (8:42-47). Hvis djævelen, løgnens fader står afsløret ved Jesu triumf på korset, så er de, som følger i djævelens spor dobbelt afsløret.

(De sidste afsnit af denne artikel er skrevet med baggrund i D.A. Carsons "The Gospel According To John", Inter-Varsity Press, 1991).

Lev jeres liv i Kristus

Vi så i Paulus' Breve til Korintherne, at her var Kristi kors det absolutte centrum; det er det også i hans øvrige breve. Hvorledes kunne det være andet, når Paulus' erklærede motto er: "Jeg er korsfæstet med Kristus. Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig" (Gal 2:20)?

Kristent liv udspringer af Kristi død for os og for vor synd og skyld, og det udspringer af hans opstandelse, hvorved Gud har ophøjet Ham og gjort Ham til alles Herre: "Når I nu har taget imod Kristus Jesus, Herren, så lev i ham, rodfæstede i ham, opbyggede i ham, grundfæstede i troen, som I har lært det, overstrømmende i jeres tak" (Kol 2:6-7).

Livet i Kristus næres ved denne kilde og har ikke brug for støtte fra, hvad Paulus efterfølgende beskriver som "filosofi og tomt bedrag, byggende på verdens overlevering og på verdens magter og ikke på Kristus" (Kol 2:8).

Vi ved så lidt om kolossenserne; vi ville gerne vide meget mere, men det meste må vi gætte os til. Der var meget ægte kristendom i deres tro, men en sammenblanding mellem det ægte og den spiritualitet, som visse lærere iblandt dem søgte at indføre dem i, bekymrede Paulus og dryppede malurt i det bæger af oprigtig glæde og stolthed, han også følte for dem.

Derfor dette korte brev til Kolossenserne, som er en sand mine af skatte med Jesus Kristus selv som skatten over alle skatte, ham som alle skattene kommer fra. Ved siden af ham blegner alt og mister sin tiltrækningskraft, for I ham bor hele guddomsfylden i kød og blod, og i ham, som er hoved for al magt og myndighed, er I blevet fyldt med den" (Kol 2:10).

Med sådan et budskab og sådan en åndelig virkelighed som grundvold for deres liv, hvordan kan da nogen af dem overhovedet få den tanke at trække for "verdens magter og kræfter", som blev så grundigt slået, da Gud i Kristus triumferede og sejrede over dem i Kristi død (Kol 2:14-15)? Hvorfor lade sig frakende sejrspisen? (vers 18), hvorfor gå efter billige efterligninger, når evangeliets sande Kristus forkyndes os med rene og stærke

ord? Hvorfor underkaste os påbud om spøgelse af legemet, afstandtagen fra mad og drikke, overholdelse af bestemte dage, engledyrkelse osv., osv. når Kristus har løst os fra alt dette?

Selvalgt gudsdyrkelse

Paulus lægger ikke fingrene imellem - politisk korrekthed var ikke opfundet i hans tid - men taler "lige ud af posen": "Det går for", siger han, "at være visdom med selvalgt gudsdyrkelse, falsk ydmyghed og skånselsløshed mod legemet, men det har ikke nogen værdi, det tjener kun til kødelig tilfredsstillelse" (Kol 2:23). Der har vi den så: Kødelig tilfredsstillelse!

I den nutidige religiøse søgen, også kristnes, har den ceremonielle, sakrale, af mysticisme inspirerede spiritualitet fået en renæssance, også blandt protestantiske kristne.

Den har altid spillet en rolle i katolsk og orientalsk spiritualitet, men protestantismen var også et opgør med den side af katolsk tro. Pilgrimsrejser, retræter, bøn og meditation over en ikon, tidebønner og bøn ved hjælp af rosenkrans eller Kristuskrans, lystænding osv., osv. er blevet almindelige. I nogle former for "kristen" spiritualitet gør man endda brug af buddhistisk eller hinduistisk teknikker som yoga etc.

Nu er jeg nok ikke den rette til at bedømme disse tings værdi, idet det altsammen ligger langt fra mig og min natur. Om de er til hjælp for nogen, skal jeg lade være usagt, men i lyset af det, Paulus advarer imod i dette brev, kunne jeg godt tro, at de i bedste fald er uvæsentlige og kun til lidt nytte, i værste

fald bortledende fra det sande evangelium.

Den kristne "holder sig til Kristus" (2:19) og er "overstrømmende i sin tak" (2:7); Kristus er for ham og hende det hele, den fuldt- og evigt tilstrækkelige, som ikke behøver at suppleres med eller komplementeres med noget som helst uden for ham, for det findes altsammen i ham.

I ham er vi blevet omskåret med den sande omskærelse, som altid var en drøm og et håb i Israel, men aldrig en realitet, "sammen med ham blev vi begravet i dåben, og i den blev vi også oprejst sammen med ham ved troen på Guds virkekraft, der oprejste ham fra de døde". (2:10-13).

I ham har Gud tilgivet os al vor synd, ja mere end det, "slettet vort gælds-brev med alle dets bestemmelser imod os, fjernet det ved at nagle det til korset"; "han afvæbnede magterne og myndighederne, stillede dem offentlig til skue og førte dem i sit triumftog i Kristus" (2:13-15). Halleluja! Hvilket evangelium. Hvad er der mere at ønske? hvad måtte der endnu mangle? Hvorfor "vende tilbage til de svage og ynkelige magter" (Gal 4:8-11)?

Ingen åndelig elite

Nu, hvor "vi er oprejst med Kristus" er det for os naturligt "at søge det, som er i himlen, dér hvor Kristus sidder ved Guds højre hånd" (Kol 3:1). Paulus viser os nu vej til det normale kristenliv, levet ud af Kristus. Og det, han skriver, gælder os allesammen, ikke kun en åndelig elite, en skare af særligt fuldkomne; Paulus vil ikke vide af noget sådant.

Skjult i Kristus

At leve åndeligt er at tænke og handle ud fra Kristusvirkeligheden, Kristus oprejst fra de døde, Kristus tronende ved Guds højre hånd, det er at implementere det himmelske liv, Guds kommende rige ind i det nærværende liv, vor dagligdag.

Det er der en skjulthed over, tilføjer Paulus. Kristus ved Guds højre hånd er skjult for os; ingen af os har set ham, vores tro på ham grunder sig på Skrifternes vidnesbyrd og Helligåndens vidnesbyrd i os her og nu. Kristenlivet er at leve i det håb, at Kristus kommer igen, og at vi da skal se ham og åbenbares sammen med ham i herlighed.

Når vi er død og begravet med Kristus og også oprejst med ham til et nyt liv, så kan det ikke andet end sætte sig spor i vores liv og adfærd.

“Det jordiske i os” må dø. Det konkretiseres her som “utugt, urenhed, lidenskaber og onde lyster og griskhed, Disse laster hører til det liv, vi levede før vi kom til tro på Kristus, et liv, som vi nu skammer os over. Det liv skal vi aflægge os, det passer sig ikke for et Guds barn, ligesom “vrede, hidsighed, ondskab, spot, skamløs snak og løgn ikke passer sig (3:5-9).

Men kristenlivet standser ikke ved laster, som vi omvender os fra (og der er tale om en proces mere end om noget, som sker en gang for alle), men er fremfor alt en vækst i det gode, en omformning og fornyelse af os ”i vor skabers billede”, hvorved vi også vokser til bedre og bedre at erkende Gud og hans vilje med os.

Ubestrideligt er enhver, som tror på Jesus Kristus og har ham som sin Herre “Guds udvalgte, hellige og elskede” og er det uanset etnicitet, køn, social og kulturel status. Og just fordi vi er alt det, lever vi livet med “inderlig barmhjertighed, godhed, ydmyghed, mildhed, tålmodighed, overbærenhed og tilgivelse. Som det gamle liv var en klædning, vi skulle afklæde os, således er det nye liv en klædning, vi skal iføre os, kærlighedens dragt (3:12-15).

Paulus bruger i disse afsnit andre metaforer, men i alt væsentligt handler det om det samme, som i Gal 5:13-26 beskrives som “Åndens frugt”.

Paulus’ formaninger retter i særdeleshed mod vort liv i menigheden mellem vore brødre og søstre. Kristne i isolation fra andre kristne er ikke noget nytestamentligt ideal, nærmest en utæn-

kelighed.

Menigheden

Menigheden indtager i alle Paulus’ breve en central rolle. Det gjorde den også i den åbenbaring af Kristus, som forvandlede forfølgeren Saulus til apostlen Paulus. Paulus kalder menigheden for “hemmeligheden”, som “har været skjult for alle tider og slægter, men nu er blevet åbenbaret for Guds hellige; for dem ville Gud kundgøre, hvor rig på herlighed for hedningerne denne hemmelighed er: Kristus i jer, herlighedens håb” (1:27).

Vi ser menigheden samlet til gudstjeneste, til bøn eller hvad det nu end måtte være, måske også til private, sociale sammenkomster, men hvad det end måtte være, er det vigtigt at være “iført kærligheden” og at huske på, at “vi er kaldet som lemmer på ét legeme”.

Kirkens enhed er meget afgørende, fordi menigheden er en frugt af den fredsstiftelse, der fandt sted på korset, afgørende fordi vidnesbyrdet over for verden afhænger af kirkens enhed.

Igen nævner Paulus taknemmeligheden. En utilfreds menighed er desværre ikke noget særsyn, men hvor er det sørgeligt. Det skulle vi nok ofre mere opmærksomhed, for hvor passer det dårligt med alle de rigdomme, Gud har overøst os med i Kristus? (3:12-15).

Så skal vi lade “Kristi ord bo i rigt mål hos os”. Det er ikke helt klart, om der med “Kristi ord”, menes de ord, som Jesus har talt, eller “ordet om Kristus”. Mest sandsynligt er det det sidste, som der er tænkt på.

Ordet om Kristus må aldrig blive en biting, når menigheden kommer sammen til gudstjeneste. Det kan være der på så mange andre måder end i

Ordet om Kristus må aldrig blive en biting, når menigheden kommer sammen til gudstjeneste.

prædikenen, i bønnerne, i lovsangen, i taksigelsen, i vidnesbyrderne, formaningerne, opmuntringerne, nadveren, men prædikenen er en vigtig ting, som nutidens kirke langt fra altid viser den respekt, som den bør omfattes med.

Reformationen løftede prædikenen ud af den slummer, den længe havde befundet sig i; bibelordet blev nu forkyndt i et sprog alle kunne forstå og forholde sig til. Gudstjeneste er selvfølgelig ikke bare forkyndelse, men forkyndelse er vigtig, også for nutidens kristne.

Salmesang og lovsang

Det er salmesangen også, og igen her lægger vi mærke til, at også salmesangen har et undervisende og opbyggende sigte. Også her er der sket et skifte. Salmesang er i nogle kirker helt eller næsten helt lagt på hylden, og “lovsang” fylder det hele.

Om “lovsang” siges det ofte, at den skal drage os nær til Gud, næsten bortrykke os til Himlen. Nogen gange efterlades man med en ligefrem fornemmelse af, at “lovsang” for mange nutidige kristne nærmest har fået sakramental betydning. Men når vi synger i kirken, synger vi mere for hinanden og til hinanden, end vi synger for Gud og til Gud.

Tilbedelse (lovsang) eller gudstjeneste, hvad der er det samme, er i en nytestamentlig belysning dog mere end det, der foregår i kirken.

Det er en livsstil bragt med sig ud i hverdagen og det pulserende liv. Det er taknemmelighedens livsstil, og dermed også glædens og fredens livsstil, tilstrækkelighedens livsstil. Igen og igen i sit brev har Paulus holdt os fast på taksigelsen og taknemmeligheden, taksigelsen for og taknemmeligheden for alt, hvad der er vores i Kristus. Kristenlivet ret forstået

er overstrømmende, som Guds gave i Kristus er overstrømmende, og det, som det strømmer over med er tak, tak som ikke alene frembæres i ord, men i ord og gerning til Guds og Herrens Jesu Kristi ære (3:16-17).

Kristen familie

Vi tager gudstjenestestilen med dens herliggørelse af Gud med os hjem og på arbejde, i ægteskab og forholdet ægtefællerne imellem, i forholdet forældre og børn imellem, i forholdet arbejder og arbejdsgiver imellem.

Forholdene i hver af disse institutioner har i vor del af verden ændret sig enormt, siden Paulus skrev disse ord. Mange vil gå så langt som til at sige, at de ikke længere har nogen relevans. Men så nemt bør vi ikke afgøre sagen.

Ligeret og ligestilling kønnene imellem har i dag ført diskussionen så langt ud, at man i nogle kredse ihærdigt forsøger at indføre det kønsløse samfund, hvor alle forskelle mænd og kvinder imellem "med vold og magt" søges afskaffet, således at der ikke længere er noget, som hedder "han" eller "hun", men bare et forkrøblet "hen".

Kristen praksis, som er inspireret af evangeliet, sætter friheden højt, og er tilstrækkelig elastisk til at tilpasse sig skiftende tider og kulturer, men den er ikke principløs, og dens principper er evige og bygger på Guds åbenbarede vilje og visdom, som hans ord forkynnder det for os. Han har skabt mennesket, både manden og kvinden i sit billede, og han har skabt dem "som mand og kvinde", og han har indsat dem med forskellige opgaver og roller i livet, og for Bibelen er det afgørende, at dette mønster bliver bevaret. Manden har sin egenart og kvinden sin, og sammen kompletterer de hinanden. Manden behøver kvinden, og kvinden behøver manden. De er ligeværdige, de bærer begge skaberens billede, men de er ikke ens, og deres opgave og ansvar er ikke den samme. Ønsker vi at ære Gud, holder vi fast ved dette i ægteskabet og i vor måde at omgås hinanden på.

Som kristne bør vi holde ægteskabet højt i ære som Guds gode skabelsesordning, som i Kristus og med forløsningen han har bragt ved sit offer på korset, også er blevet løftet og tilført en højere dimension som billede på den kærlighed, han har til kirken, og som han har knyttet

kirken til sig med nu og i evigheden.

Det vækker sorg, når biskopper og teologer helt udelader denne dimension ved det kristne ægteskab og reducerer det til en ren borgerlig indretning. Men fordi kristne ægtefæller står i et lignende forhold med deres ægteskab som Kristus står i i forhold til kirken og kirken til ham, betyder hustruens underordnelse under sin mand en reel ting, og det samme gør også mandens ubetingede pligt til at elske sin hustru i tykt og tyndt og med den samme selvopofrende kærlighed, hvormed Kristus elskede kirken og gav sig selv hen for den.

Hvordan vi som ægtefæller indretter os med hinanden i hverdagen i en stadig mere kompleks verden, er en sag det enkelte ægtepar må afgøre med hinanden ind for Guds ansigt og med den nåde og den visdom, Han vil give. Men velsignelse følger, når vi holder os til Guds anvisninger, ingen tvivl om det.

Forældre og børn

Forældre/barn forholdet er også et forhold, der har undergået store forandringer disse sidste 40 år. På mange måder må den mere åbne og tillidsfulde stil, som styrer forholdet i vore dage, hilses velkommen. Men der er også svagheder ved det, som i sidste ende rammer barnet.

Lydighed og respekt er ikke noget, vi holder af at tale om i dag, hverken når det gælder Gud, forældre eller myndigheder, som vi har over os. Det selvrådige menneske, som ikke er underlagt nogen autoritet, er tidens menneskeideal. Men det går stik mod Bibelens menneskeforståelse, hvor kun Gud er enerådig, og hvor vi alle står til ansvar over for ham. Og Guds myndighed over os oplever vi fra livets første færd gennem vore forældres myndighed over os. Derfor indebærer forælderrollen at være ansvarlig over for Gud med hensyn til, hvordan vore børn opfører sig.

Først når de nærmer sig voksenalderen bliver de personligt ansvarlige for deres liv. For Paulus er det nærmest selvfølgelig, at børn adlyder deres forældre, alligevel retter han sin formaning til dem "i Herren", hvilket kunne tyde på, at han regner dem for kristne.

Men ikke kun børnene formaner, det gør fædrene også. De, siger apostlen, skal lade være med at "tirre deres børn", for

det kommer der ikke noget godt ud af. Helt præcist, hvad Paulus mener med at "tirre" kan være svært at afgøre. Men at han mener, at fædre skal lade være med at være urimelige og stille urimelige krav til deres børn, er vel ikke langt fra, hvad det betyder. Også ved ustandseligt at kakke på sine børn og rette på dem i tide og utide, tarrer man dem.

Sådan er vores himmelske Fader jo heller ikke overfor os; tværtimod er Han, som salmisten siger "barmhjertig og nådig, sen til vrede og rig på troskab", og heller ikke "anklager han for evigt og vredes ikke for altid" (Salme 103:9-10). Tillige "gengælder han os ikke vore synder og lønner os ikke efter vor skyld" (vers 11).

Som sidste led i hvad, man har kaldt en kristen "husorden", tager Paulus forholdet "slave/herre, og herre/slave op. Her vil vi ikke diskutere Paulus' holdning til slaveinstitutionen som sådan, men kun henvise til den principielt afgørende anvisning, som bestemt også lader sig overføre til moderne arbejdsforhold, som han udtrykker i ordene: "Hvad I end gør, gør det af hjertet - for Herren og ikke for menneskerTjen Kristus, vor Herre".

Det må stå for os for hvert et skridt, vi bevæger os frem gennem livet med. Herren Jesus Kristus, og ham alene har fyldt dette brev. Han er også sammenhængen, bevægekraften, og målet for alt liv, som fortjener at kaldes "kristen" og dermed også for alt, hvad der rettelig kan kaldes "kristen spiritualitet".

Vi fortsætter i næste artikel med endnu engang at koncentrere os om Paulus' spiritualitet; denne gang baseret på de to breve til thessalonikerne.

Kristent Perspektiv udgives af Perspektiv Bibelskole. **Sekretariatet** v.

Henning Lütje, Falen 61A, 5000 Odense C, tlf. 74415540. **Ekspedition:** Gerda Jessen Sørensen, Lindevej 56 A. 5250 Odense SV, tlf. 66132048. **Redaktion:** Carsten Thomsen (ansv. red), ctpress@mac.com, Louis Nielsen, louis.nielsen@youmail.dk. Astrid i Hjælland Christensen.

Bladet udgives 3 gange om året).

Årsabonnement: 125 kr. **Hjemmeside:** www.kristentperspektiv.dk